

DE STAD AMSTERDAM PANORAMA

19 SEPTEMBER 1940 — No. 38

LOSSE NUMMERS 15 CENT

KEIRCHDACH.

IN DIT NUMMER: KONING CHRISTIAAN 70 JAAR

KONING CHRISTIAAN X ZEVENTIG JAAR

De langste en populairste vorst van Europa

26 Sept. 1870

26 Sept. 1940

Iederen morgen gaat de poort van het koninklijk paleis open en rijdt een lange ruiter op een groot, zwart paard de poort uit: Christiaan X op zijn over de geheele wereld bekenden ochtendrit. Hij rijdt door smalle straten en over breede boulevards, steeds zonder geleide. Iedereen wenscht hem tussen auto's en fietsers, goeden morgen en nooit blijft die groet onbeantwoord, hij praat met kleine jongens zoowel als chauffeurs en iedereen antwoordt hem onbevangen. Want koning Christiaan is in het oog der Denen niet zozeer de drager van de kroon als wel de directeur van de N. V. Denemarken, de Korretning, zoals deze door hemzelf genoemd wordt, en directeur of loopjongen, beiden hebben in laatste instantie slechts één

Grootvader Christiaan met zijn drie kleinkinderen.

De koningin maakt zelf filmopnamen van gebeurtenissen in de familie.

Men ziet den rijzigen koning Christiaan zijn zeventig jaren niet aan! Hier doet hij met zijn oudste kleinkind, prinses Elizabeth, een wandeling in den tuin.

De koninklijke familie van Denemarken in den tuin achter het kasteel Amalienborg: voorop grootvader en grootmoeder met hun oudste kleinkind Elizabeth. Daarachter prinses Caroline Matilde met Ingolf en kroonprinses Ingrid met de kleine Margrethe tussen den kroonprins en prins Knud.

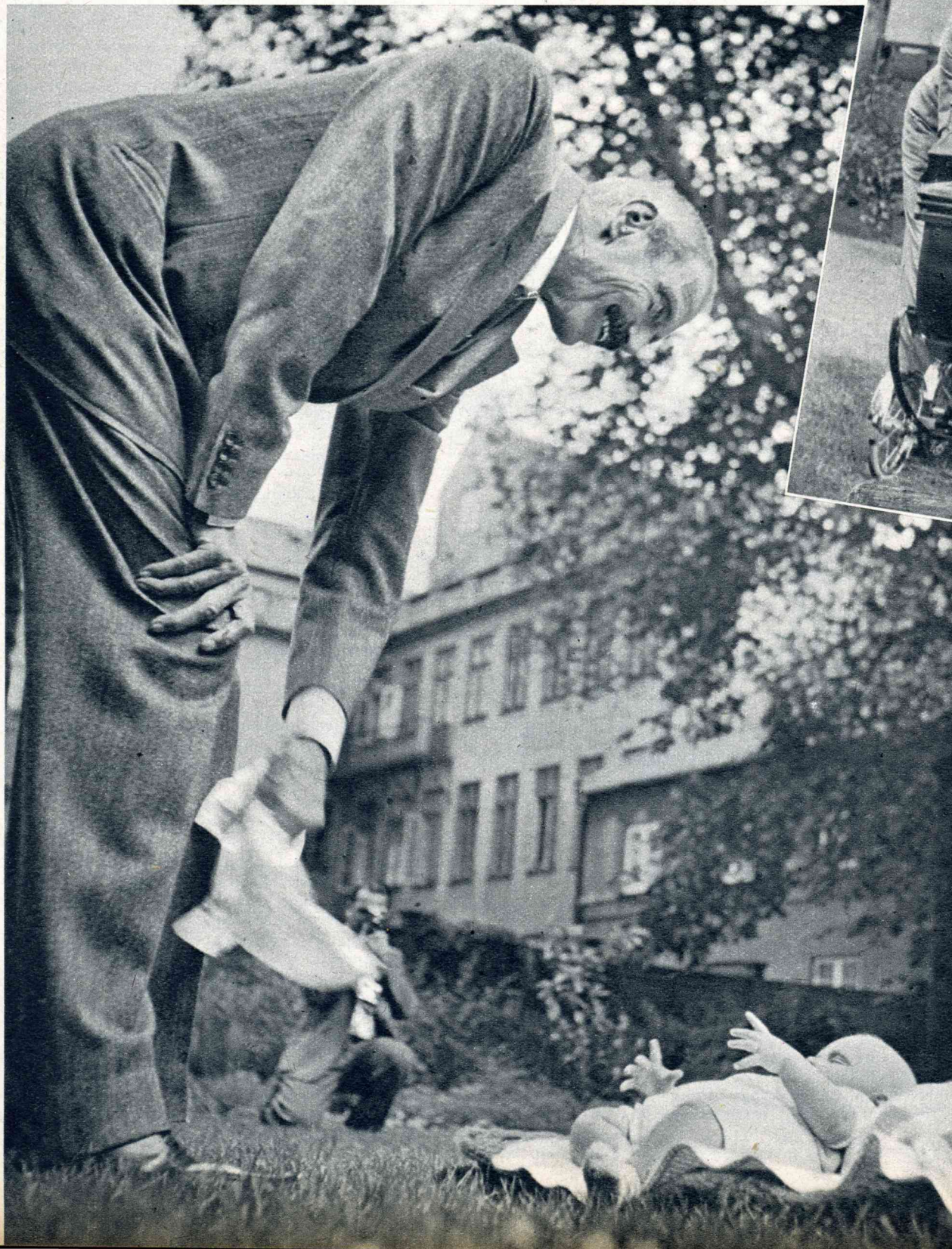

De koningin heeft Margrethe op schoot, de koning prins Ingolf, tusschen hen beiden staat Elizabeth.

Grootvader en kleindochter vertellen elkaar een plezierig geheimje.

doel voor oogen: de groei en bloei van hun zaak. En aangezien de Denen er van overtuigd zijn, dat ze geen beteren directeur konden wenschen (toen in 1920 een deel van het volk republikeinsche neigingen had wist men als candidaat voor de functie van president niemand anders te noemen dan koning Christiaan) is hier sprake van een verhouding tusschen koning en volk, zooals de groote Deensche

Kroonprins Frederik legt zijn dochttertje Margrethe in den wagen, niet zonder protest van de zijde der jeugdige prinses, die het nog te vroeg vindt om te gaan slapen.

spreekjesdichter Andersen ze niet idyllischer zou kunnen schetsen. Een loyaal, verstandig vorst, eenvoudig in zijn dagelijksch leven, hoofd van een gelukkig gezin, die niet alleen wat zijn lengte, maar ook wat zijn karakter betreft boven de menigte uitsteekt, een geestig, slagvaardig man, die door snedige antwoorden zijn stadgenooten, die nooit op hun mondje gevallen zijn, soms nog versteld doet staan, 'n ideaal grootvader, wiens wensch, vervat in de woorden, waarmee hij zijn bijna even langen vader opvolgde: „Ik hoop, dat gij in mij evenveel vertrouwen zult stellen als in hem”, geheel in vervulling is gegaan. Koning Christiaan, Deen der Denen, gefeliciteerd!

De kleinzoon van den koning, prins Ingolf, speelt met den zakdoek van zijn grootvader en lacht elken keer wanneer deze vlak langs hem vliegt, juist buiten het bereik van zijn kleine, dikke vingertjes.

DE HERBERG IN HET SPESSARTWOUD

door
Wilhelm Hauff

Middernacht is al lang voorbij," merkte de student op, toen de jonge goudsmid zijn verhaal beëindigd had. „Nu is er waarschijnlijk geen gevaar meer en ik voor mij heb zoo'n slaap, dat ik geneigd ben ieder den raad te geven naar bed te gaan."

„Voor twee uur 's morgens vertrouw ik de zaak niet," meende de jager, „het spreekwoord zegt: van elf tot twee is het dieventijd."

„Dat geloof ik ook," beaamde de instrumentmaker, „want als men ons wat wil doen, is geen tijd zoo geschikt als die omstreeks middernacht. Daarom zou ik mijnheer den student willen verzoeken zijn verhaal af te maken, dat hij nog niet geheel beëindigd heeft."

„Daar wil ik me niet tegen verzetten," zei deze, „ofschoon de jager het begin niet gehoord heeft."

„Dat begin moet ik er dan maar bij denken," riep de jager uit.

„Nu dan," wilde de student juist beginnen, toen hij door het blaffen van een hond gestoord werd, allen hielden den adem in en luisterden; tegelijkertijd kwam een der bedienden uit de kamer der gravin met het bericht, dat tien of twaalf gewapende mannen de herberg van terzijde naderden.

De jager greep naar zijn buks, de student naar zijn pistool, de handwerkslieden naar hun stokken en de voerman haalde een lang mes te voorschijn. Zoo bleven zij staan en keken elkaar radeloos aan.

„Naar de trap, makkers," riep de student, „twee of drie van die schurken moeten vallen voor wij ons overgeven." Met die woorden gaf hij den instrumentmaker zijn tweede pistool en gaf hun den raad, dat de een na den ander moest schieten. Zij gingen aan de trap staan, de student en de jager in het midden, de moedige instrumentmaker boog zich over de leuning, terwijl hij den mond van het pistool op het midden van de trap gericht hield. De goudsmid en de voerman stonden achter hen, gereed om, mocht het tot een strijd van man tegen man komen, hun plicht te doen. Zoo stonden zij eenige minuten te wachten: eindelijk boorden ze de huisdeur opengaan en meenden het gefluister van stemmen te vernemen.

Nu hoorde men de voetstappen van vele mensen op de trap en op het laagste deel vertoonden zich drie mannen, die niet op zulk een ontvangst gerekend hadden. Want toen zij aan den draai verschenen, schreeuwde de jager met krachtige stem: „Halt! Nog één pas en gij zijt des doods. Spant de hanen, vrienden, en zorgt er voor goed te mikken."

De roovers schrokken, trokken zich ijlings terug en beraadslaagden met de anderen. Na een poosje kwam een van hen terug en sprak: „Het zou dwaasheid zijn, heeren, u te willen verdedigen: wij zijn met zooveel, dat wij u gemakkelijk kunnen overmeesteren; trekt u terug, dan zal u geen leed geschieden en wij zullen u geen cent afnemen."

„Maar wat wilt u dan?" vroeg de student. „Denkt u, dat wij zulk gespuis vertrouwen? Nooit! Wilt ge wat hebben, komt het dan halen, maar den eerste die zich om den hoek waagt zal ik zooveel geven, dat hij nooit meer hoofdpijn krijgt."

„Lever vrijwillig de dame aan ons uit," stelde de roover voor. „Wij zullen haar geen kwaad doen en naar een veilige plaats brengen, haar dienaren kunnen terugreizen en den graaf vragen haar voor twintigduizend gulden los te koopen."

„Denkt u dat wij op zulke eerlooze onderhandelingen ingaan?" vroeg de jager, tandenknarsend van woede en spande den haan van zijn buks. „Ik tel tot drie en als je dan niet weg bent, schiet ik, één, twee..."

„Met deze kerels valt niet te spotten," fluisterde de jager, terwijl hij aan het bevel van den roover gehoorzaamde, „aan mijn leven is niets gelegen, maar als ik er één doodschiet, kunnen zij de gravin des te slechter behandelen. Ik wil haar om raad vragen. Sta ons," vervolgde hij met luider stem, „een half uur wapenstilstand toe om de gravin voor te bereiden. Zij zou het besterven van schrik als wij haar

zonder voorbereiding uw voorstel overbrachten."

„Toegestaan," antwoordde de roover, terwijl hij den onderkant van de trap door zes man liet bezetten.

Ontsteld en verward volgden de ongelukkige reizigers den jager naar de kamer van de gravin; deze lag zoo dichtbij, en men had zoo luid gesproken, dat zij alles gehoord had. Zij was bleek en beefde, maar zij scheen vastbesloten zich moedig aan haar lot te onderwerpen. „Waarom zoudt gij nutteloos uw leven voor mij op het spel zetten?" vroeg zij. „Ik zie wel in, dat er geen ander redmiddel overblijft dan den booswicht te volgen."

Allen waren getroffen door den moed van de gravin. De jager weende en zwoer, dat hij dezen smaad niet kon overleven. De student echter verwenschte zijn lengte van zes voet. „Was ik maar een half hoofd kleiner," riep hij uit, „en had ik geen baard, dan wist ik wel wat ik te doen had, dan liet ik mij de kleeren van de gravin geven en deze ellendingen zouden niet zoo gauw merken, dat ze een slechte vangst gedaan hadden."

Ook op Felix had de ongelukkige toestand der gravin grooten indruk gemaakt, hij voelde zich op

„Toegestaan," antwoordde de roover, terwijl hij den onderkant van de trap door zes man liet bezetten.

onverklaarbare wijze tot haar aangetrokken en het was hem, alsof zijn gestorven moeder hem de volgende woorden ingaf. „Als dat alles is," meende hij, terwijl hij schuchter een stap vooruit deed, „als alleen een slanke, kleine gestalte en een baardeloos gelaat de gravin kan redden, dan kan ik haar misschien helpen. Trek in Gods naam mijn jas aan, zet mijn hoed op uw schoone lokken, neem mijn ransel op

den rug en — trek weg als Felix, de goudsmid."

Iedereen was verbaasd over de koene woorden van den jongeling, maar de gravin wilde aanvankelijk niets van dit edelmoedige voorstel weten. Het half uur was bijna verstreken, toen zij eindelijk toegaf, nadat de jager en de student beloofd hadden zich eveneens gevangen te geven ten einde op Felix te passen. Snel werd nu van kleeren verwisseld en toen men hiermee klaar was en Felix als gravin en de gravin als Felix te voorschijn trad, zei de goudsmid nog: „Ik heb maar één verzoek. In den ransel, dien gij op den rug draagt, bevindt zich een klein doosje; bewaar dat zorgvuldig, want als het verloren ging, was ik voor altijd ongelukkig; ik moet het aan mijn pleegmoeder brengen en..."

„Gottfried de jager weet mijn kasteel," antwoordde zij, „alles zal u weer onbeschadigd ter hand worden gesteld, want ik hoop, dat ge het zelf komt halen om den dank van den graaf en den mijnen in ontvangst te nemen."

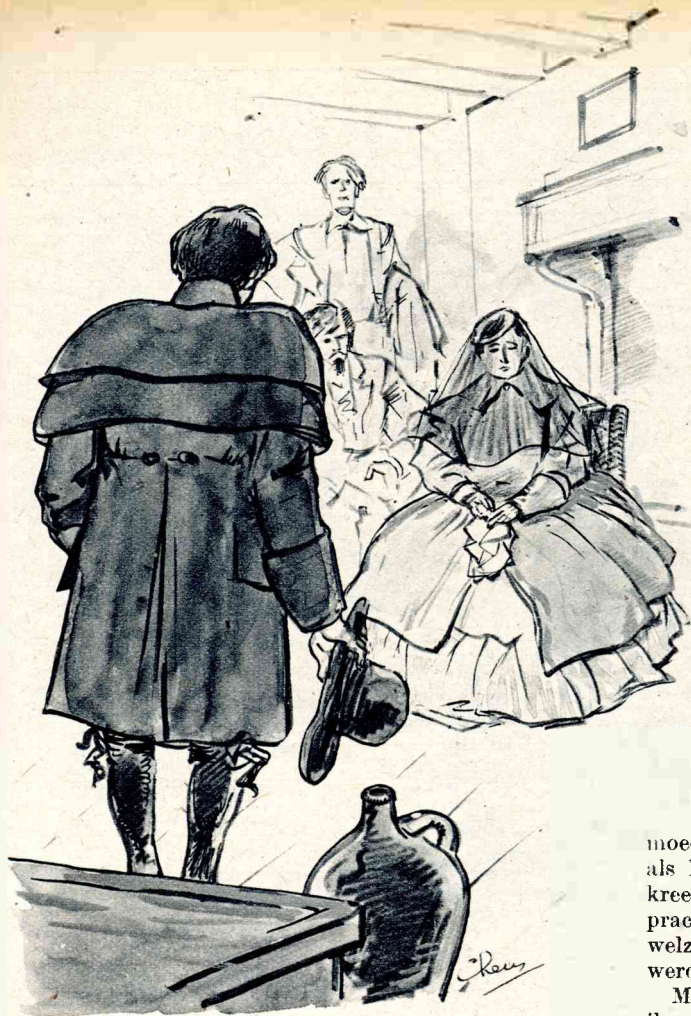
Voor Felix nog iets kon zeggen, klonken op de trap de ruwe stemmen der roovers; zij riepen, dat de termijn verstreken was en dat alles voor de afreis van de gravin gereed was. De jager ging naar beneden en verklaarde hun, dat hij de gravin niet verlaten kon en liever met haar meeding, waarheen dat dan ook mocht zijn, liever dan dat hij zonder zijn meesteres voor zijn meester moest verschijnen. Ook de student verklaarde, dat hij met de gravin mee wilde gaan. Zij beraadslaagden en stemden eindelijk toe, op voorwaarde, dat de jager onmiddellijk zijn wapens zou inleveren. Tegelijk bevalen zij, dat de andere reizigers zich stil moesten houden, terwijl de gravin werd weggevoerd.

Felix liet den sluier zakken, die over zijn hoed geschikt was, ging in 'n hoekje zitten en wachtte zoo in de houding van iemand, die diep bedroefd is, de komst der roovers af. De jager en de student zaten bij hem en wachtten eveneens vol spanning op den afloop van dit avontuur. Nadat zij een paar minuten zoo gezeten hadden, trad een knappe, goed gekleede man binnen van omstreeks zesendertig jaar.

Hij trad op Felix toe, maakte een buiging en zei: „Geloof niet, edele vrouwe, dat ik 'n moordenaar of een gemeene dief ben; ik ben door allerlei omstandigheden tot dit leven gedwongen. Wij willen voor altijd deze streek verlaten, maar wij hebben reisgeld noodig. Niets zou gemakkelijker zijn dan een aantal reizende kooplieden of een postwagen te overvallen, doch in dat geval hadden wij verscheidene mensen in het ongeluk gestort. De graaf, uw echtgenoot, heeft echter vier weken geleden een erfenis van vijfhonderdduizend gulden gekregen, wij vragen slechts twintigduizend gulden van dezen overvloed, zeer zeker een bescheiden en rechtvaardige eisch. Wees dus zoo goed nu een brief aan uw heer gemaal te schrijven, waarin u vertelt, dat wij u gevangen houden, totdat het losgeld betaald is. Dit moet onder strikte geheimhouding hierheen gebracht worden."

Na deze toespraak trad de hoofdman eerbiedig terug, terwijl een van zijn handlangers pen, papier en inkt op tafel zette. Zijn eisch bracht Felix echter in groote verlegenheid. Hoe moest hij schrijven? Welken titel moest hij den graaf geven en hoe moest hij den brief inkleeden om zich niet te verraden?

Felix wist niet hoe goed hem zijn tegenwoordig costuum stond, anders was hij niet zoo bang geweest voor ontdekking. Toen hij ten slotte noodgedwongen zijn sluier opsloeg, scheen de hoofdman getroffen door de schoonheid van zijn gevangene en haar mannelijke, vastberaden trekken maakten klaarblijkelijk zoo'n indruk op hem, dat hij haar bijna verlegen aankeek. Dit laatste ontging den jongen goudsmid niet; getroost, dat op het oogenblik althans geen gevaar voor ontdekking bestond, nam hij de pen op en schreef aan zijn vermeenden gemaal den volgende brief.

Hij trad op Felix toe, maakte een buiging.

Mijn Heer en Gemaal!

Ik, ongelukkige vrouw, ben op reis midden in den nacht plotseling aangehouden en wel door menschen, die niet veel goeds in den zin schijnen te hebben. Zij willen mij zoo lang gevangen houden tot gij, heer graaf, de som van twintig-duizend gulden als losgeld voor mij hebt uitbetaald.

Er is nog een voorwaarde aan verbonden, nl. dat het geld onder strikte geheimhouding naar de herberg in het Spessartgebergte gebracht wordt. Ik smeek u mij spoedig hulp te zenden.

Uw ongelukkige gemalin.

Hij overhandigde den brief aan den hoofdman der roovers, die dezen doorlas en goedkeurde. „Ik laat geheel aan u over,” vervolgde hij, „of uw gezelschapsjuffrouw dan wel uw jager u in gevangenschap zullen volgen; een van hen stuur ik dan met den brief naar uw echtgenoot.”

„De jager en deze heer zullen mij begeleiden,” antwoordde Felix.

„Goed,” hernam de roover, liet daarop de gezelschapsjuffrouw komen, die over al haar leden beefde en gaf haar de noodige instructies. Daarop keerde de aanvoerder zich weer tot de gravin en noodigde haar met een buiging uit hem te willen volgen. Felix stond op, de jager en de student eveneens en alle drie daalden in gezelschap van den hoofdman de trap af.

Voor de herberg stonden vele paarden, één er van werd den jager toegewezen, een ander, een klein, sierlijk dier, voorzien van een dameszadel, stond voor de gravin klaar, een derde gaf men den student. De hoofdman hielp den jongen goudsmid in den zadel en ging zelf rechts van hem rijden, terwijl een der roovers aan zijn linkerkant bleef. Ook de jager en de student kwamen op dezelfde wijze onder geleide. Nadat ook de rest van de bende te paard gestegen was, gaf de aanvoerder met een schel fluitje een teeken en weldra verdween de troep in het bosch.

In snellen draf ging het langs een ongebaanden weg dwars door het woud, met de gevangenen werd geen woord gewisseld en ook onder elkaar fluisterden de mannen slechts dan, als zij een andere richting insloegen. Ten slotte hield men stil voor een nauw, met bosch begroeid dal. Hier steeg het gezelschap af en sloeg een steil bergpad in, dat ten slotte naar een keteldal van nauwelijks honderd schreden in omtrek leidde. Zes of acht kleine hutten uit planken en ruwe boomstammen vervaardigd stonden daar bijeen en uit die hollen keken een paar vuile vrouwen naar buiten, terwijl een stuk of twaalf groote honden de aangekommenen tegemoet sprongen. De hoofdman bracht de vermeende gravin naar de grootste hut en liet haar daar op haar verzoek met den jager en

den student alleen. Nu eerst hadden de drie mannen gelegenheid over hun hachelijken toestand na te denken. Felix, die wel geen oogenblik berouw had van zijn edelmoedig gedrag, maar toch bezorgd was over zijn lot, ingeval de list ontdekt werd, begon luid te klagen, de jager echter kwam snel op hem toe en fluisterde hem in: „Wees toch stil, jongen. Denk je niet, dat we beluisterd worden?”

„Uit elk woord, uit de manier waarop je spreekt, kunnen ze opmaken, dat ze reden hebben ons te wantrouwen,” voegde de student er bij. Er bleef den armen Felix niets anders over dan in stilte te weenen.

„Geloof mij, heer jager,” zei hij, „ik huil niet uit angst voor deze roovers, neen, het is heel ander verdriet, dat mij plaagt. Hoe gemakkelijk kan de gravin vergeten, wat ik haar nog snel gezegd heb en dan houdt men mij voor een dief en ben ik voor mijn leven ongelukkig.”

„Maar waar maak je je dan zoo bezorgd over?” vroeg de jager, verbaasd over het gedrag van den jongen man, die tot nu toe zoo moedig en flink geweest was.

„Luistert, dan zult u mij gelijk geven,” meende Felix, „mijn vader was een zeer bekwaam goudsmid in Nürnberg en mijn moeder had vroeger bij een voornaam dame gediend als kamenier en toen ze met mijn vader trouwde, kreeg zij van de gravin, waarbij ze gediend had, een prachtige uitzet. Zij stelde altijd veel belang in het welzijn mijner ouders en toen ik op de wereld kwam, werd zij mijn petemoei en gaf mij rijke geschenken.

Maar toen mijn ouders kort na elkaar stierven en ik geheel alleen en verlaten op de wereld stond en naar het weeshuis gebracht zou worden, ontfermde zij zich over mij en zorgde er voor dat ik netjes en degelijk opgevoed werd en toen ik oud genoeg was, schreef zij mij, of ik geen lust had het handwerk van mijn vader te leeren. Ik wenschte niets liever en zij deed mij bij een Würzburger goudsmid in de leer. Ik had aanleg voor dit soort werk en bracht het weldra zoover, dat mijn meester verklaarde mij niets meer te kunnen leeren, zoodat ik op reis kon gaan om mij elders verder te bekwamen. Dit schreef ik aan mijn petemoei en zij schreef mij terug, dat zij mij hiertoe het noodige geld zou verstrekken, tevens zond zij mij een aantal kostbare steenen, die ik voor haar zetten moest om er een prachtig halssieraad van te maken; dat moest ik haar als proeve van mijn bekwaamheid persoonlijk komen brengen. Daarna zou ik het benodigde leer- en reisgeld van haar ontvangen. Nu heb ik mijn petemoei nog nooit van mijn leven gezien en gij kunt denken, hoe ik mij er op verheugde met haar kennis te maken. Dag en nacht heb ik aan mijn werkstuk gearbeid en toen het af was, verbaasde mijn meester zichzelf over het resultaat. Toen het klaar was, pakte ik het sieraad zorgvuldig in mijn ransel en toog op weg naar het kasteel van mijn petemoei. Daar kwamen die slechte menschen,” ging hij in tranen losbarstend voort, „en verstoorden al mijn plannen. Want als de gravin nu vergeet, dat er kostbaarheden in dien armoedigen ransel verborgen zitten en er niet goed op let, hoe

duurf ik dan ooit mijn petemoei onder de oogen te komen? Hoe zal ik bewijzen, dat ik haar petekind ben? Hoe kan ik de steenen vergoeden? En het reisgeld krijg ik dan ook niet en bovendien sta ik daar als een ondankbare rekel, die het hem toevertrouwde niet wist te beschermen. En ten slotte — zal men mij gelooven als ik mijn zonderlinge lotgevallen vertel?”

„Wat dat laatste betreft kun je gerust zijn,” meende de student. „In de eerste plaats geloof ik niet, dat het

sieraad gevaar loopt bij de gravin en in de tweede plaats zal ze haar redder zeker het verlorene vergoeden en een getuigschrift geven, dat je de waarheid spreekt. Maar om je op andere gedachten te brengen, zal ik je nu het slot gaan vertellen van de geschiedenis, waar ik mee bezig was, toen de gravin met haar gevolg in de herberg aankwam, de geschiedenis van het steenen hart. Wij zijn, meen ik, gebleven bij het punt, waarop de waard en de speler Kolenpeter de deur uitgooiden, omdat hij geen geld meer bij zich had.”

„Ja, dat herinner ik mij nog,” zei Felix, zijn tranen drogend. „Nu, zoo'n verhaal geeft misschien eenige afleiding.”

„Ik heb het begin niet gehoord,” zei de jager, „maar zooals ik al zei, dat zal ik er maar bij denken.”

HET STEENEN HART

(vervolg)

Toen Peter den volgenden morgen in zijn glasblazerij kwam, vond hij daar niet alleen zijn arbeiders, maar ook eenige menschen, die men liever niet in zijn zaak ziet, namelijk een schout en twee gerechtsdienaren. De schout wenschte Peter goeden morgen, vroeg hoe hij geslapen had en haalde daarna een lange lijst te voorschijn, waarop Peter's schuldeischers stonden aangeteekend. „Kun je tellen of niet?” vroeg de schout met een strengen blik. „En maak het kort, want ik heb weinig tijd en het is drie uur van hier naar den toren.” Toen werd Peter bang, bekende, dat hij geen geld meer had en liet den schout huis en hof en glasblazerij en stal en paarden en wagens schatten. Toen de gerechtsdienaren en de schout daarmee bezig waren, bedacht Peter dat het niet zoo ver was naar den dennenheuvel: heeft de kleine me niet geholpen, dan ga ik het nu eens bij den groote probeeren, was zijn overweging. Hij liep den weg naar den dennenheuvel zoo snel op, dat het leek of de gerechtsdienaren hem op de hielen zaten: toen hij voorbij de plek kwam, waar hij het glasmannetje gesproken had, was het alsof een onzichtbare hand hem tegenhield, maar hij rukte zich los en liep over de grens, die hij nog van vroeger kende. Nauwelijks had hij buiten adem nog: „Hollandsche Michel, Hollandsche Michel!” geroepen of de groote man met den stok in zijn hand stond al voor hem.

„Kom je eindelijk?” lachte hij. „Hebben ze je het vel over de ooren willen halen? Nu, ga maar mee, misschien kunnen we het eens worden.”

„Eens worden?” vroeg Peter zich af, terwijl hij den reus volgde. „Wat kan hij van mij krijgen? Moet ik hem misschien dienen of wat wil hij?”

Zij volgden eerst een steil voetpad en stonden toen plotseling voor een diepen afgrond; de Hollandsche Michel sprong de rotsen af, alsof het marmeren trappen waren, maar Peter verloor van angst bijna het bewustzijn, want toen zijn metgezel beneden aangekomen was, maakte hij zich zoo groot als een kerk-toren, reikte hem een arm, zoo dik als een boom, stak hem een hand toe, zoo groot als de tafel van een herberg en riep met een stem, die als een klok weergalmde: „Ga op mijn hand zitten en houd je aan mijn vingers vast, dan zul je niet vallen.” Bevend deed Peter wat hem bevolen was en hield zich vast aan den duim van den reus.

Toen ging het naar omlaag, al dieper en dieper, maar toch werd het tot Peter's verwondering niet donkerder, het daglicht scheen zelfs toe te nemen in den afgrond. Michel had zich nu weer kleiner gemaakt en stond in zijn vroegere gestalte met Peter voor een huis gelijk aan dat van een rijken boer in het Zwarte Woud. Samen gingen ze naar binnen.

Hij overhandigde den brief aan den hoofdman der roovers.

„Als je in je geheele lichaam niets voelde dan moed en kracht zouden een paar slagen van je dwaze hart je toch van streek kunnen maken,” meende de Hollandsche Michel. „Hoorde je hoe het zooveen klopte, toen ik je opnam? Elken keer zit het je in den weg, wanneer je iets wilt verrichten. Je hoofd deed je niet pijn, toen iemand je laatst een bedrieger noemde en je had geen onaangenaam gevoel in je beenen, toen de schout je bezittingen kwam opschrijven. Waar had je pijn?”

„Hier,” zei Peter en hij wees op zijn hart.

„Zie je wel,” meende de woudgeest lachend. „De menschen hebben alleen maar last van dat kloppende ding. Geef mij dat en je zult zien wat je voor een kerel wordt.”

„Ik mijn hart geven?” riep Peter verbaasd. „Dat gaat immers niet, dan zou ik moeten sterven.”

„Ja, als een dokter het je uit je lichaam sneed, dan wel. Maar ik doe het beter dan al jullie geneesheeren. Kom maar eens mee.” Met deze woorden bracht de reus hem naar een kamer, waarin verschillende flesschen stonden met een doorschijnend vocht gevuld en in iedere flesch lag een hart. Op elke flesch was een briefje geplakt, die Peter nieuwsgierig las, hij zag het hart van den dikken Ezechiël en dat van den Danskoning, zes harten van korenwoekeraars, acht van werfofficiëren, drie van effectenmakelaars, kortom, het was een deftig gezelschap.

„Kijk,” zei de Hollandsche Michel, „die allen hebben afgedaan met de zorgen en lasten van het leven; geen van die harten slaat nog angstig of bezorgd en hun voormalige eigenaars bevinden zich er wei bij en zijn aanzienlijke lieden geworden.”

„Maar wat hebben ze dan nu in hun borst?” vroeg Peter, die bijna duizelig werd van alles wat hij zag.

„Dit,” antwoordde Michel en haalde het uit een lade — een hart van steen.

„Zoo?” hernam Peter, terwijl hem een rilling door de leden voer. „Een hart van marmeer? Maar hoor eens, heer Michel, dat moet erg koud in je borst liggen.”

Bevend deed Peter wat hem bevolen was.

„Alleen maar aangenaam koel. Waarom moet een hart warm zijn? In den winter helpt een glas brandewijn ook tegen de koude en in den zomer is het heerlijk. Bovendien, zooals ik zei — geen angst meer of schrik, geen kommer of medelijden hebben invloed op dit hart.”

„En is dat alles wat u me kunt geven?” vroeg Peter teleurgesteld. „Ik dacht, dat u me geld zou geven en nu wilt u me blij maken met een steenen hart.”

„Nu, ik denk, dat je aan honderdduizend gulden voorloopig wel genoeg zult hebben. Als je het handig aanlegt, word je daarmee millionair.”

„Honderdduizend?” riep de arme kolenbrander verheugd. „Nu, klopt niet zoo onstuijnig in mijn borst, het is weldra uit tussehen ons. Goed, Michel; geef mij den steen en het geld, dan kuit u dien onruststoker uit zijn huisje halen.”

„Ik dacht wel, dat je verstandig zou zijn,” antwoordde Michel vriendelijk lachend. „kom, laten we er een glaasje op drinken, dan zal ik je het geld geven.”

Zij gingen weer zitten en dronken zoo lang tot Peter in een diepen slaap viel.

Niet lang daarna ging in 't Zwarte Woud de mare, dat Kolenpeter op een of andere wijze nog meer geld bemachtigd had dan ooit te voren. En het ging, zooals het altijd gaat: toen hij geen geld meer had, wierp men hem de herberg uit, doch nu hij weer rijk was, schudden allen hem de hand en informeerden naar zijn gezondheid en toen hij weer met den dikken Ezechiël om blanke guldens speelde stond hij hooger dan ooit in ieders achting. Hij was nu geen glasblazer meer, maar houthandelaar, doch dat bedrijf oefende hij slechts voor den schijn uit: in werkelijkheid handelde hij in koren en leende hij geld uit. Het halve Zwarte Woud stond spoedig bij hem in de schuld, maar hij verstrekke slechts crediet tegen een rente van tien procent en verkocht koren aan de armen, die niet meteen betalen konden, tegen het driedubbele van de waarde. Met den schout had hij nu vriendschap gesloten en wanneer iemand den heer Peter Munk niet precies op tijd betaalde, dan reed de schout met zijn dienaren naar diens huis, schatte huis en hof, verkocht het snel en dreef vader, moeder en kind het bosch in. In het begin beviel dit Peter maar half, want de aldus beroofden belegerden bij hoopen zijn deur. De mannen smeekten om uitsstel, de vrouwen zochten zijn steenen hart te vermurwen en de kinderen vroegen om brood. Maar toen hij zich een paar flinke bloedhonden had aangeschaft, hield deze „kattenmuziek”, zooals hij het noemde, weldra op.

Den meesten last bezorgde hem zijn moeder, die nu in armoede verkeerde. Zij durfde weliswaar niet in huis te komen, omdat haar zoon haar al eens had laten weggagen, maar het deed haar leed, zoo zeide zij, van de aalmoezen van anderen te moeten leven, terwijl haar kind haar een zorgeloos ouden dag had kunnen bezorgen. Knorrig gaf hij haar, als zij Zaterdags aan zijn deur klopte, een kwartje, deed er een papiertje om en liet het geld door zijn knecht overhandigen. Hij hoorde haar bevende stem, als zij hem bedankte, maar het eenige wat hij voelde was, dat hij nu weer een kwartje nutteloos uitgegeven had.

Ook zijn vrouw, want hij was intusschen met een arm, doch deugdzaam meisje getrouwd, wekte dikwijls zijn woede op, omdat zij het niet kon laten bedelaars 'n boterham te geven. Hij verbood haar ten strengste zich met dat gespuis te bemoeien.

„Waarom verkwest je mijn geld aan straatslijpers en nietsnutten? Heb je zelf wat meegebracht, dat je het kunt weggeven?” riep hij haar toe, toen hij haar weer eens op 'n liefdevolle daad betrapt. „Met je vaders bedelstaf kan men de soep niet eens roeren en jij gooit je geld het raam uit, alsof je een prinses was.” De schoone Lisbeth stortte

heete tranen, maar voortaan moest zij haar oogen afwenden, als zij een armen bedelaar zag en weldra ging zij door voor een harteloze vrouw, die nog gieriger was dan haar man, Peter Munk.

Maar eens op een dag zat vrouw Lisbeth voor haar huis aan het spinnewiel en neuriede een liedje, want ze was vroolijk, omdat de zon scheen en Peter was uitgereden. Daar kwam een oud mannetje den weg langs gestrompeld, hij droeg een grooten, zwaren zak en zij hoorde hem van veraf reeds hijgen. Vrouw Lisbeth kijkt vol medelijden naar hem en vindt, dat men zoo'n ouden man toch niet zulke zware lasten moet laten dragen. Intusschen komt het mannetje naderbij en vlak bij vrouw Lisbeth aangekomen, zet hij den zak neer. „Ach, wees zoo barmhartig, goede vrouw, en geef mij een weinig water,” sprak het mannetje. „Ik kan niet verder, want ik

„Zoo,” zei ze, „wijn helpt op uw leeftijd beter dan water.”

versmacht van dorst.” Lisbeth, bedenkend dat haar man niet thuis was, liep naar binnen en haalde in plaats van water een kroes wijn en een flink stuk roggebrood. „Zoo,” zei ze, „wijn helpt op uw leeftijd beter dan water, denk ik, maar drink niet zoo haastig en eet het brood er bij op.”

Het mannetje keek haar verbaasd aan, tot groote tranen in zijn oogen sprongen, hij at en dronk en sprak daarop: „Ik ben al oud, maar ik heb slechts weinige menschen gezien, die zooveel medelijden toonden en die hun gaven op zulk een hartelijke wijze wisten uit te deelen. Laat het u wel gaan op aarde; zulk een vriendelijkheid zal zeker beloofd worden.”

„Ja, en het loon zal ze onmiddellijk ontvangen,” schreeuwde een vreeselijke stem en toen ze omkeken stond Peter met een gezicht, rood van kwaadheid, achter hen.

Vrouw Lisbeth viel hem te voet en smeekte om vergeving, maar zijn steenen hart kende geen medelijden, hij draaide de zweep om, die hij in zijn hand hield en sloeg haar met de greep van ebbehout zoo heftig op haar voorhoofd, dat zij levenloos den ouden man in de armen viel. Toen Peter dit zag, bukte hij zich om te kijken of zij nog leefde, maar het mannetje sprak met welbekende stem:

„Doe geen moeite, Kolenpeter; het was de schoonste en liefelijkste bloem van het Zwarte Woud, maar jij hebt haar vertrapt en nooit zal zij weer bloeien.”

Al het bloed week uit Peter's wangen en hij sprak: „Dus u bent het, heer schatmeester? Nu, wat gebeurd is, is gebeurd en het heeft zoo moeten zijn. Ik hoop alleen, dat u me niet als moordenaar zult aanklagen.”

„Ellendige,” antwoordde het glasmannetje. „Wat zou het helpen, als ik je sterfelijk lichaam aan de galg bracht? Voor het aardse gerecht behoef je niet bang te zijn, maar voor heel andere en strengere, want je hebt je ziel aan den booze verkocht.”

„En als ik mijn hart dan verkocht heb,” schreeuwde Kolenpeter, „dan is niemand anders daar de schuld van dan gij met uw bedrieglijke schatten; gij hebt me in het verderf gestort, zoodat ik bij den ander hulp moest zoeken, en bij u ligt de geheele verantwoording.” Maar nauwelijks had hij dit gezegd of het glasmannetje rekte zich uit, werd groot en breed, zijn oogen werden zoo groot als soepborden en zijn mond was als 'n oven, waaruit vlammen te voorschijn schoten. Hij pakte Peter bij zijn kraag en wierp hem op den grond, zoodat al zijn ribben kraakten. „Aardworm!” riep hij met een stem, die rolde als de donder, „ik zou je kunnen verpletteren, want je hebt den heer der wouden beleedigd. Maar ter wille van je doode vrouw, die mij spijs en drank gegeven heeft, geef ik je acht dagen den tijd om op het goede pad terug te keeren. Doe je dat niet, dan zal ik je beenderen verbrijzelen en in je zonden zul je ter helle varen.”

S L O T V O L G T

HET MEESTERSCHOT

door Karel Elzerman

Onmiddellijk toen ik den meneer zag zitten, kreeg ik een verleidelijken geur in mijn neus van versch gebakken oliebolletjes, gerookte paling en warme poffertjes. Het overkwam me in den autobus en het was een corpulente meneer met waterige oogjes, een rood, opgeblazen gezicht als van een ouden trompetter en dikke, vleezige handen met vingers als knakworstjes, die versierd waren met zware gouden ringen.

Ik had hem vaker gezien, maar tevergeefs raadpleegde ik mijn herinnering, wáár het was geweest. Het eene oogenblik deed hij me denken aan een meisje met loensche oogen en het volgende aan een zuurstok, ofschoon hij niets van een meisje en evenmin iets van een kleverige versnapering in zijn uiterlijk had. Nochtans hielp de zuurstok me eindelijk op het spoor. Het toeval had me samen gebracht met Hendrikus Blasius junior — een naam, die verbonden was aan een bewogen herinnering uit mijn jeugd.

Ik zag ze plotseling weer voor ons huis op de Markt verrijzen, de fantastisch opgesmukte kermis-tenten. Het was in de eerste week van October en als jongen keek ik mijn oogen uit naar dat kakelbonte, pralerige kermisgedoe. Aan het einde van de Markt stond de draaimolen en daarnaast een carroussel en voor de rest was het ruime plein bezet met paling- en oliebolletjes, vermakelijkheden van allerlei soort, een echt circus, wagens met wilde beesten en een wassenbeeldenspel, waar Jack the Ripper achter echte tralies zat met een bloedige streep om zijn nek en Napoleon Bonaparte met een naargeestig, bevroren gelaat, dat het hoogste zielelijden moest uitdrukken, naar een slap neerhangend, verregend stuk landschap stond te staren, dat Frankrijk moest verbeelden.

Vlak vóór ons huis stond een schiettent. Van het plafond hingen tientallen Goudsche pijpen af en een jong meisje met sluik haar en loensche oogen animeerde de boeren en burgers met een verleidelijk glimlachje hun geluk te beproeven met een windbuks en drie scherp gepunte en gevederde kogeltjes, waarmee men voor een dubbeltje een der vele prijzen kon winnen, die opzij aan den wand waren uitgestald. De eerste prijs was een Chineesche vaas van een meter hoog, waarvan mijn moeder beweerde, dat de Chineesche kinderen er in geboren werden en die ik nooit iemand heb zien winnen.

Daarnaast stond de tent met den fakir. Hij zat opgesloten in een kist met een glazen deksel en begon den kermisjool met een hongerkruur, die altijd acht dagen duurde. Prompt op „dollen Maandag”, den laatsten dag van de kermis, gaf hij, tot schrik en sensatie van het aanwezige publiek, plotseling zijn kruur op door uit een soort doodsslaap te ontwaken en hevig met zijn armen en beenen te keer te gaan, waarna hij met sprekende gebaren, soms per ongeluk nog verduidelijkt door een onvervalscht Amsterdamschen uitroep, zijn hongerig begeeren te kennen gaf naar een hartigheidje en een kruik bier.

Het was de drukst bezochte vermakelijkheid van de heele kermis. Een man, die acht dagen zonder eten en drinken kon, was in die naïeve dagen voor velen een levend wonder. De boeren en burgers verdrongen zich van vroeg tot laat voor den ingang, waar Hendrikus Blasius senior — in rok, met 'n hoogen hoed en een goudgeknopen wandelstok — het kermisvierende menschedom tot uit den treure verkondigde, dat hij Samali Asja (soms versprak hij zich wel eens met dien naam, maar wie zou van zoo'n deffig man kwaad denken?) — dat hij Simili Pasja voor vier jaren had gekocht van den sultan van de Pinarische Grootlanden en dat hij negenduizend schellingen voor hem had betaald.

Voor den ingang van de tent troonde een dikke dame, die zat te schommelen in haar vet. Het was de eega van Hendrikus Blasius senior. Ten aanhooren van het publiek noemde hij haar onveranderlijk „madam” (met een buiging) en op dollen Maandag, als hij zijn goede zaken plaecht te vieren met een doorlopend plengoffer aan Bacchus en madams huid geverfd ging in Indisch bruin, vergastte hij het geachte publiek op een aandoenlijke geschiedenis van haar bevrijding uit den harem van den heerscher der Grootlanden, waarbij geen oog droog bleef.

Als derde van het trio — den fakir heb ik helaas nooit gezien — ging een jongen de tent in en uit. Het was een dikke, lummelachtige jongen, die altijd met een langen zuurstok liep, of bij zijn moeder aan de kassa om een zuurstok stond te bedelen. Zijn dagen verdeelde hij tusschen de zuurstoktent rechts en de schiettent links van zijn eigen home. Het vaakst was hij echter voor de schiettent te vinden, waar hij sabbelend stond te gluren naar het loensche meisje, dat van zijn stille adoratie echter niets scheen te willen weten. En dit nu was Hendrikus Blasius junior, een jeugdportret van het corpulente heerschap, dat thans in den autobus tegenover me zat.

Naar diezelfde schiettent ging ook mijn vurigste kermisbegeeren uit. Ik wou dolgraag die groote vaas voor mijn moeder winnen en ik verbeeldde mij stellig, dat ik haar ook zóu winnen, als ik een buks in handen kreeg. Maar in weerwil van alle parmantigheid van mijn dertien jaren ontbrak het me aan moed om mij tusschen al die groote menschen naar voren te dringen en hun kritiek of spot te moeten aanhooren.

Toch zou ik echter mijn kans krijgen. Op zekeren middag bevond ik mij weer voor de tent, toen ik plotseling een hand op mijn schouder voelde. Ik keerde mij om en stond oog in oog met een vreemden kwant. Hij had een bont geruit carnavalspakje aan en zijn heele gezicht was met rood en zwart besmeerd. Het was een clown van het circus en hij droeg doordringende geuren van bier en zure haring met zich mee.

„Kom hier, jou moet ik hebben,” sprak hij me aan en zonder meer complimenten trok hij me uit de menigte en plantte me op de stoep van ons huis neer.

„Hij verveelt me,” zette hij zijn alleenspraak voort. „Wat zeg ik, hij verveelt me gruwelijk! En hij verveelt háár ook. Wat zeg ik, hij verveelt haar bééstig met zijn eeuwigen zuurstok en zijn tranerige oogen. Begrijp je me, broer?”

Ik begreep alleen, dat er een antwoord van me werd verwacht en dus zei ik beleefd: „Nee, meneer.”

„Nou, dat d... ook niet,” hernam hij met wild rollende oogen. „Als je dan alleen maar begrijpt, dat het vandaag uit moet zijn. Voorgoed uit! Als ze nog langer dag in, dag uit tegen dien sabbelenden baby aan moet kijken, dan krijgt ze d'r iets van. Wat zeg ik, twee keer iets. En ik zou een moord aan 'm begaan. Jou ken ik, broer. Ik ben je vriend. Wat zeg ik, je eigen bloedbroeder! Jij wou zoo'n mooien wekker winnen, hè, met die zilveren belleu, die daar tegen den wand hangen?”

Ik kreeg plotseling wat meer belangstelling voor de zonderlinge conversatie. „Nee, meneer,” zei ik haastig, „ik had liever die mooie Chineesche vaas.”

„Haha, jij bent ook niet dom, zeg,” lachte mijn nieuwe vriend. „Maar ik ben je broeder, zeg ik. Hier, hou op je hand. Een, twee, drie, vier, vijf dubbeltjes, zie je? Daar kun je vijftien keer voor schieten. Mik op de langste Goudsche pijp en zie, dat je 'r raakt. Schiet je drie keer raak, dan is de vaas voor jou. En kom nou mee, niet langer kletsen. Vandaag moet het uit zijn, zeg ik...”

Ik begreep nog steeds niets van de geschiedenis — zoomin als ik wist, waaraan ik zooveel edelmoedigheid van mijn nieuwen vriend te danken had. Maar tijd om mij erop te bezinnen, liet hij me niet. Zonder meer nam hij me bij mijn schouder, begon hartelijk te lachen en duwde me door de menschenmenigte heen, die glimlachend uiteen week bij het zien van die zonderlinge verschijning.

„Sivooplé, mamsel,” riep hij het loensche meisje toe, „deze jongeheer wil vijftien keer schieten. Duim 'n beetje voor 'm. Adie...”

Beduusd had ik mij die overrompeling laten welgevallen. Als in een droom deponeerde ik de vijf dubbeltjes in de hand van het meisje en nam de buks, die ze me aanbood. Doch toen moest ik plotseling denken aan de Chineesche vaas en zette ik mijn schroom opzij.

Ik had nog nooit eerder een buks in handen gehad, maar ik had er zóó vaak anderen mee zien manoeu-

vreëren, dat ik er niet verlegen mee stond. Ik deed een gevederd kogeltje in den loop, zette mij schrap tegen de balustrade zooals ik het anderen had zien doen en zocht de langste Goudsche pijp uit de ver-

zameling, waarop ik lang en zorgvuldig mikte. „Nu,” was het, alsof een stem mij plotseling toefluisterde en op hetzelfde oogenblik trok ik af.

„Mis,” zei het meisje en met een zwak geluid hoorde ik het kogeltje in den houten wand tegenover mij slaan. Ik schoot nogmaals, maar ook het tweede schot miste.

„Voor den derden keer,” zei het meisje met een aanmoedigend glimlachje en nogmaals legde ik de buks aan. Ik mikte nauwkeurig, mikte nog eens — bespeurde niets van het kleine luikje, dat in den wand voor me onhoorbaar open ging. „Pang!” deed de buks.

Dat pang werd plotseling beantwoord door een merg en been doordringenden kreet. „Moord! Help! Moord...!” hoorde ik schreeuwen en het volgende oogenblik zag ik Hendrikus Blasius junior uit de schiettent te voorschijn stormen. Hij kwam recht op me toe en doodelijk verschrikt wierp ik de buks neer. Voor hij me kon grijpen, dook ik weg tusschen de beenen van de toeschouwers, holde de tent om, kroop onder een zuurwagen door, vloog in mijn angst een trapje op, stond plotseling van aangezicht tot aangezicht met een gekooiden leeuw, sprong met een wilden kreet het trapje weer af en maakte me eindelijk onzichtbaar door als een Indiaan onder het tentdoek van het circus weg te kruipen...

En hier voelde ik mij even later op mijn sidderende beenen gezet door mijn edelmoedigen vriend. Hij lachte zich tranen.

„Haha, broer, hij was goed. Wat zeg ik, hij was braaf! Die dacht, dat ie op de thee geroepen was om te komen vrijen. Haha. Je hebt 'm precies in het vleezigste deel van zijn rug geraakt. Haha, in geen veertien dagen zal ie durven gaan zitten. Een pracht van 'n schot, broertje. Wat zeg ik, een meesterschot! Jij bent m'n vriend. Jij krijgt van mij den mooisten wekker uit de tent en die het meeste leven maakt. Een stuk van veertien stuiver — die vaas staat er maar voor den pronk, weet je...”

Hij gaf me een vriendelijken stomp in mijn maag, die mij dubbel deed slaan, maar mijn schrik en mijn angst begonnen langzamerhand te wijken. Per slot van rekening, drong het tot me door, was ik onschuldig aan het geval — niet ik, maar mijn vriend had het luikje open gezet, waarachter Hendrikus Blasius junior op een omgekeerde kist op de thee genoodigd was. En dus troostte ik mij maar met zijn verzekering dat ik er geen kwaad mee kon — mitsgaders met mijn wekker, die inderdaad een leven in huis maakte als 'n oordeel. Dat ik mij, zoolang de kermis nog duurde, niet meer op straat durfde vertoonen, was ten slotte het eenige nadeel van het koopje, dat mijn vriend me geleverd had.

Dit was de bewogen herinnering, die mij inviel, toen ik Hendrikus Blasius junior in den bus herkende. Een herinnering, die mij waarschijnlijk onbewust deed glimlachen, terwijl ik mijn vis-à-vis in gedachten zat aan te staren. Hendrikus Blasius junior sprak me ten minste plotseling aan.

„Meneer kent me zeker?” vroeg hij.

„Ik geloof het wel,” gaf ik hem ten antwoord. „U bent meneer Blasius van de kermis.”

„Goed geraden, maar u bent me toch onbekend...” Slechts een enkel oogenblik aarzelde ik met een antwoord. Toen vaagde de vroolijke herinnering alle bedenkingen weg.

„Nee, u kent mij niet, maar ik vermoed zoo, dat u vaak aan mij hebt gedacht. Herinnert u zich nog van lang geleden de schiettent op de kermis van X...? Toen een jongen u per ongeluk raakte met een kogeltje uit een windbuks...”

Hendrikus Blasius junior sperde wijd zijn fletse oogen open. „Wat zegt u — was u dat?” viel hij uit, terwijl hij m'n hand greep. „Wel, wel! Nou, meneer, de pret is hem gegund geweest, hoor. U weet natuurlijk wel, wien ik bedoel. Hij hééft haar gekregen en tegenwoordig heeft ie een leven bij haar als 'n hel...”

Tóch op tijd
met
het nieuwe
modeboek

"WINTERWEELDE" nu in het centrum der belangstelling!

Hoe kan ik den a.s. winter doelmatig en modieus gekleed gaan en tóch zoo weinig mogelijk punten van mijn textielkaart verbruiken?

Een vraag waar een ieder over piekert en die met behulp van de nieuwe „Winterweelde” uitstekend kan worden beantwoord.

Hier een paar voorbeelden:

Van twee oude japonnen één nieuwe maken? Een jurk van vorig jaar met behulp van een „puntenvrij” couponnetje om te tooveren tot een modieus geheel? „Winterweelde” toont het u!

Wintermantels en blouses van vrijgestelde stoffen?

In „Winterweelde” vindt u aangegeven hoe dat kan!

Natuurlijk staan er ook talloze andere modellen voor u en de kinderen in en 't één is al fraaier dan 't ander. „Winterweelde” is meer dan ooit uw toegewijde vriendin, meer dan ooit uw raadgeefster in hedendaagsche kledingproblemen.

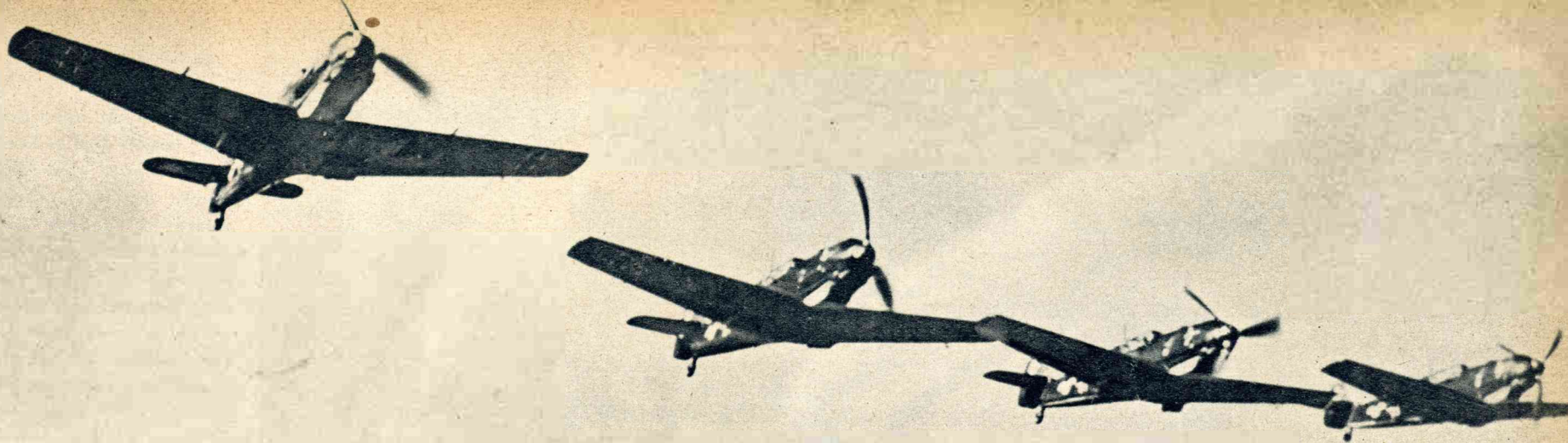
Wilt u snel van een boel gepieker af zijn? Bestelt dan onmiddellijk dit prachtige modeboek met zijn ruim 350 modellen.

Nog steeds geldt de oude prijs 60 cent

★ Wij garandeeren u, dat van alle afgebeelde modellen steeds knippatronen verkrijgbaar zijn in alle gebruikelijke maten. Levering zelfs binnen 24 uur. Prijzen 20, 35 en 50 cent.

Bestellingen kunnen geschieden: bij uw agent, bezorger of den boekhandelaar; door girostorting op no. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels.

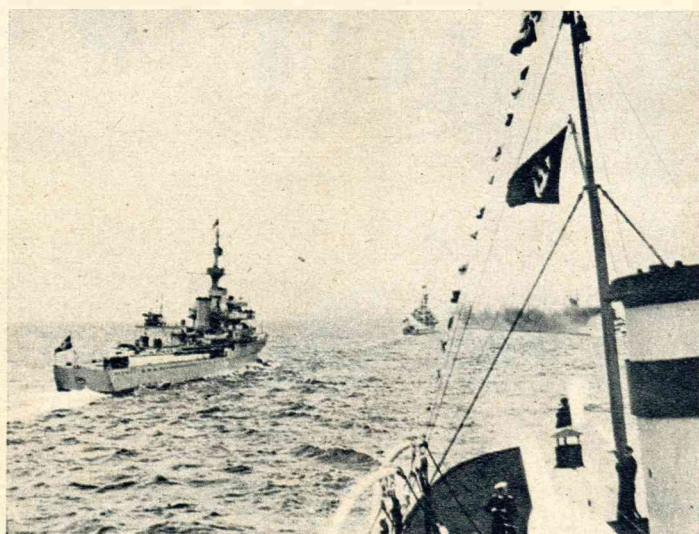
PATRONENKANTOOR PANORA · NASSAUPLEIN 1 · HAARLEM

EEN JAAR OORLOG

*Welke wapens bevochten de
Duitsche successen?*

Een der ontelbare luchteskaders. — Het oorlogsjaar dat voorbijging werd gekenmerkt door groote Duitsche militaire successen. De leger-onderdeelen die hiertoe samenwerkten brengen wij hier in beeld. Een foto van een luchteskader Messerschmitt toestellen, op zoek naar den vijand. (Foto Holland)

Een vlootmaldeel. — Ook de vloot — men denke vooral aan de zoogenaamde „snelboten” — droeg haar deel bij tot de resultaten van den oorlog ter zee. Een aantal vlooteenheden voor de reede van Kiel, in formatie opstoomend. (Foto Holland)

En verder het groote infanterie-leger. — Reeds keerden tal van troepen naar Duitschland terug. Te Berlijn hielden zij onder de versierde Brandenburger Tor hun intocht. (Foto Ass. P.)

Ook de pontonniers bewezen onschatbare diensten bij den snellen overtocht van rivieren door het slaan van pontonbruggen en het overzetten van manschappen. Het moeilijke werk wordt op de pontonniersschool te Rossau grondig geleerd. Een pantserwagen op een pontonbrug. (Foto Scherl-Bilderdienst)

Duitsche marinemannen van de opleidingsschool voor marine-officieren worden in alle militaire prestaties met de bekende Duitsche grondigheid opgeleid. (Foto Hoffmann)

Cairo met zijn beroemde moskeeën.

(Foto Linden-Verlag)

Een nieuw oorlogsterrein: EGYPTE

Volgens het honderdste weermachtbericht van het Italiaansche leger hebben troepenafdeelingen de Egyptische grens overschreden. Dit nieuws komt niet onverwacht, aangezien immers Engelsche strijdkrachten zich in het land van den Nijl bevinden, dat zijn betrekkingen met Italië verbroken heeft. Het was dus te voorzien, dat een reeds aanwezig conflict op zekeren dag tot uitbarsting zou komen en dat de wapenen ten slotte de beslissing zouden moeten brengen.

Het nieuwe oorlogsterrein bestaat voorloopig uit woestijn: tusschen Libye en Egypte vindt men geen natuurlijke grens en in tegenstelling met West-Europa zijn strategische punten hier schaarsch. De verdediger is nauwelijks in het voordeel, omdat hij geen linie in den eigenlijken zin heeft kunnen aanleggen langs de honderden kilometers lange grenslijn, die dwars door een dorre zandvlakte loopt. De strijd zal dan ook voornamelijk gaan om de bronnen, want

Een typisch Egyptisch café, waar vooral, zooals dat trouwens in vele oostersche café's het geval is, enorme hoeveelheden water worden gedronken.

(Foto v. d. Poll)

wie de bronnen bezit, heeft ook het land. Dit blijkt reeds uit de aller-eerste berichten, waarin gemeld wordt, dat de Engelschen de stad Solloem hebben moeten opgeven wegens gebrek aan water.

Het schip der woestijn op een „taxistandplaats voor kameelen” te Cairo.

(Foto v. d. Poll)

EEN HOLBEWONER IN BEEKBERGEN

Een erfenis.... doch geen bouwvergunning

Wij hebben, in het Nederland uit de twintigste eeuw, een holbewoner ontdekt. Een echte. Het was in Beekbergen, dat men ons op deze prehistorische verschijning opmerkzaam maakte en onmiddellijk zijn wij op onderzoek uitgegaan.

Gemakkelijk was het niet zijn verblijfplaats te vinden, omdat de meeste Beekbergenaren haar zelfs niet van aanzien kennen. Maar wij vonden haar, alleen den bewoner zelf troffen wij niet aan. Hij zou wel in de werkverschaffing werken, vertelde men ons.

Dies hebben wij de holwoning gefotografeerd zonder holbewoner. Ietwat

oncompleet, wij geven het toe, maar het geval is ook zonder hem zonderling genoeg.

Omwonenden vertelden ons ook zijn historie.

Het betreft hier een ontwikkeld man van goede familie, voormalig ambtenaar van een Veluwsch dorpje. Op een goeden dag kreeg deze man een erfenis. In zijn geboorteplaats Beekbergen kocht hij zich toen een stukje grond tegen het Spelderholt aan en daarop liet hij zich een aardig huisje bouwen. Edoch... de gelukkige erfgenaam had geen rekening gehouden met het feit, dat op grond van art. 29 der bouwverordening voor het bouwen van een huis vergunning noodig is. En toen bleek, dat hij deze vergunning niet bezat, greep de sterke arm in.... zijn huisje ging in een radicaal proces den weg van alle stof: het werd afgebroken.

Nog gaf de man geen krimp: hij bouwde een nieuw huis. Ook zonder vergunning. En — om met Multatuli te spreken — mijn verhaal wordt eentonig: ook dit huis werd afgebroken.

Toen werd de erfgenaam koppig: En toch zal ik wonen op mijn eigen grond, verklaarde hij verbeten en hij groef zich een hol, zoodat hij woonde in zijn grond. In dit hol, waarvan we u bijgaand de foto's toonen, woont de man nu al

Beekbergenaren haar zelfs niet van aanzien kennen. Maar wij vonden haar, alleen den bewoner zelf troffen wij niet aan. Hij zou wel in de werkverschaffing werken, vertelde men ons.

Dies hebben wij de holwoning gefotografeerd zonder holbewoner. Ietwat

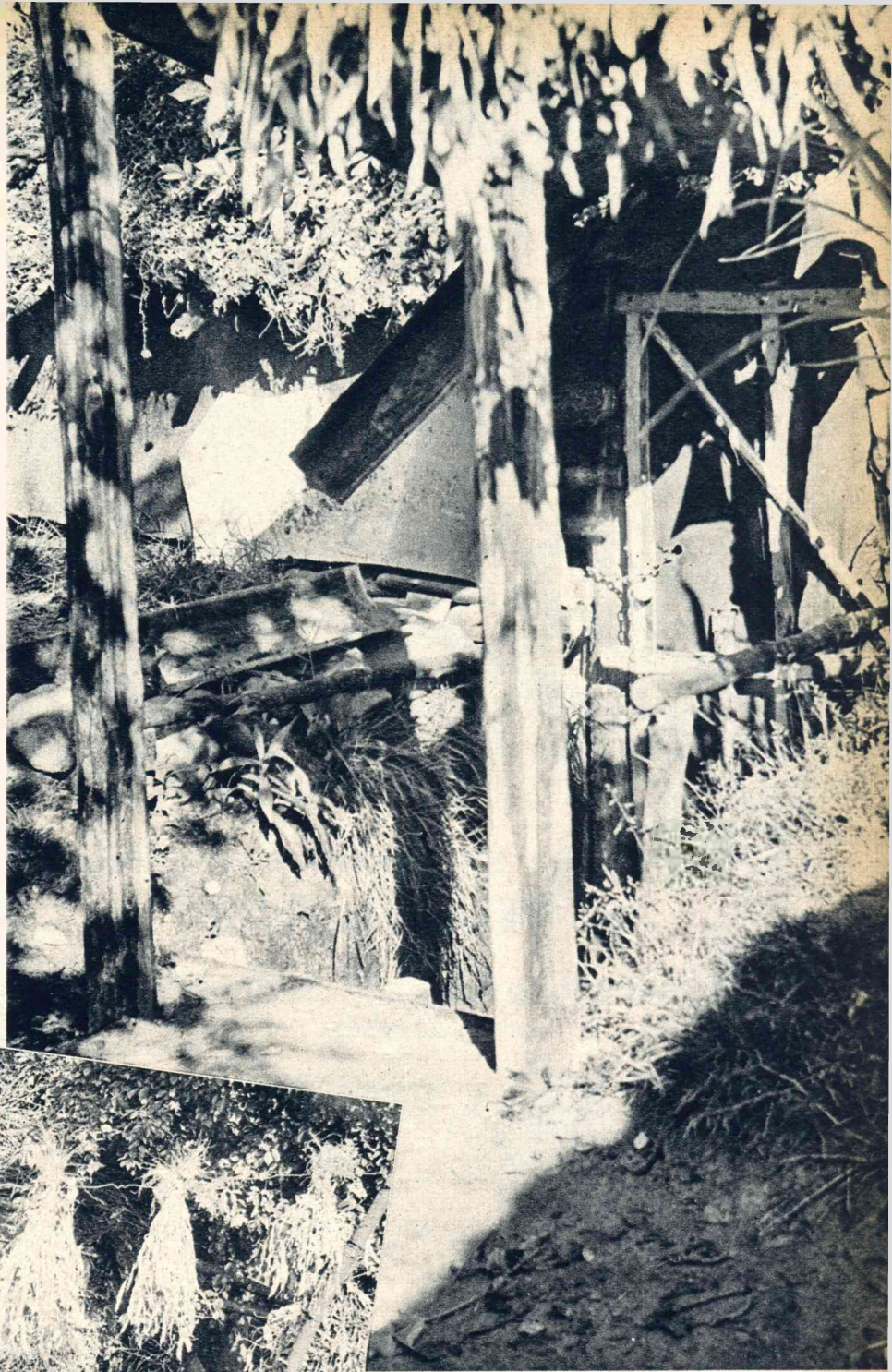
oncompleet, wij geven het toe, maar het geval is ook zonder hem zonderling genoeg.

Omwonenden vertelden ons ook zijn historie.

Het betreft hier een ontwikkeld man van goede familie, voormalig ambtenaar van een Veluwsch dorpje. Op een goeden dag kreeg deze man een erfenis. In zijn geboorteplaats Beekbergen kocht hij zich toen een stukje grond tegen het Spelderholt aan en daarop liet hij zich een aardig huisje bouwen. Edoch... de gelukkige erfgenaam had geen rekening gehouden met het feit, dat op grond van art. 29 der bouwverordening voor het bouwen van een huis vergunning noodig is. En toen bleek, dat hij deze vergunning niet bezat, greep de sterke arm in.... zijn huisje ging in een radicaal proces den weg van alle stof: het werd afgebroken.

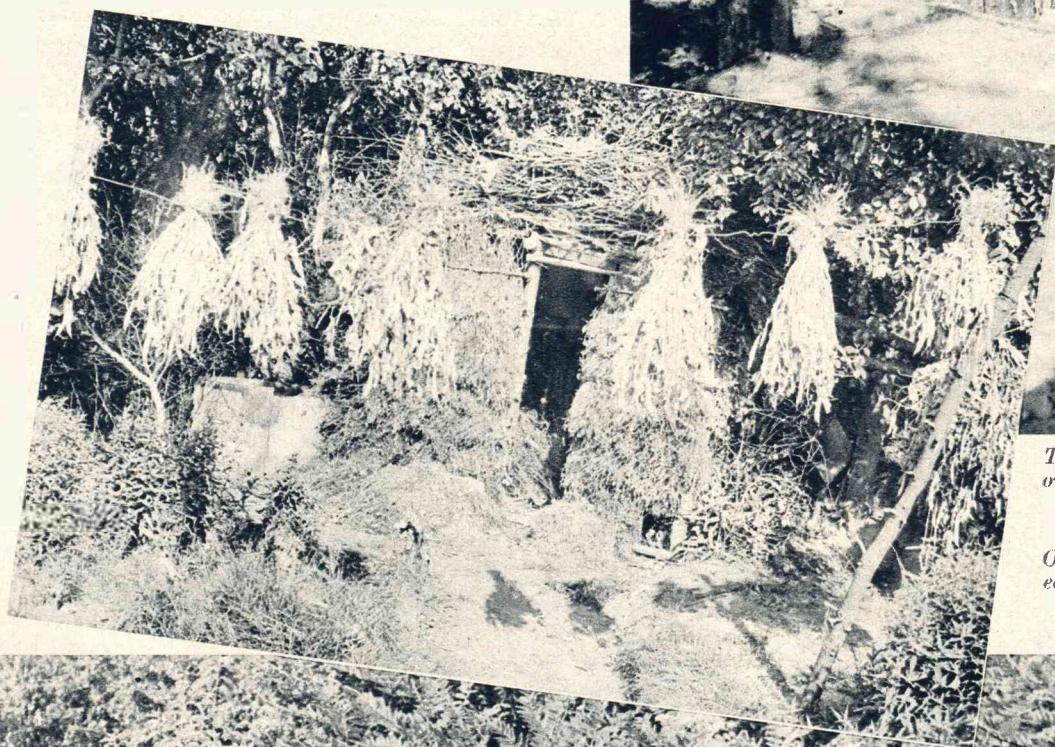
Nog gaf de man geen krimp: hij bouwde een nieuw huis. Ook zonder vergunning. En — om met Multatuli te spreken — mijn verhaal wordt eentonig: ook dit huis werd afgebroken.

Toen werd de erfgenaam koppig: En toch zal ik wonen op mijn eigen grond, verklaarde hij verbeten en hij groef zich een hol, zoodat hij woonde in zijn grond. In dit hol, waarvan we u bijgaand de foto's toonen, woont de man nu al

Tusschen de twee palen voert een trapje omlaag naar den ingang van het hol, dat als nachtverblijf gebruikt wordt.

Overdag vertoeft de holbewoner in een soort plaggenhutje, waar hij zijn eigen potje kookt.

enkele jaren. Hij bouwde er later een soort plaggenhutje bij, waar hij zijn potje kookt en ook kwam er een soort schuurtje van plaat-ijzer. Een tuintje legde hij aan, een zitje bouwde hij en zoo leeft hij, als grondbezitter en koppig eigengrondbewoner zonder bouwvergunning.

De erfenis is al lang verdwenen, maar de man heeft den moed niet verloren. Hij hoopt nog eens op een echt huis, zonder vergunning!

Bovendien beschikt deze holbewoner nog over een blikken schuurtje, dat met heidestruiken is afgedekt en waar hij z'n spulletjes bergen kan. (Eigen opnamen)

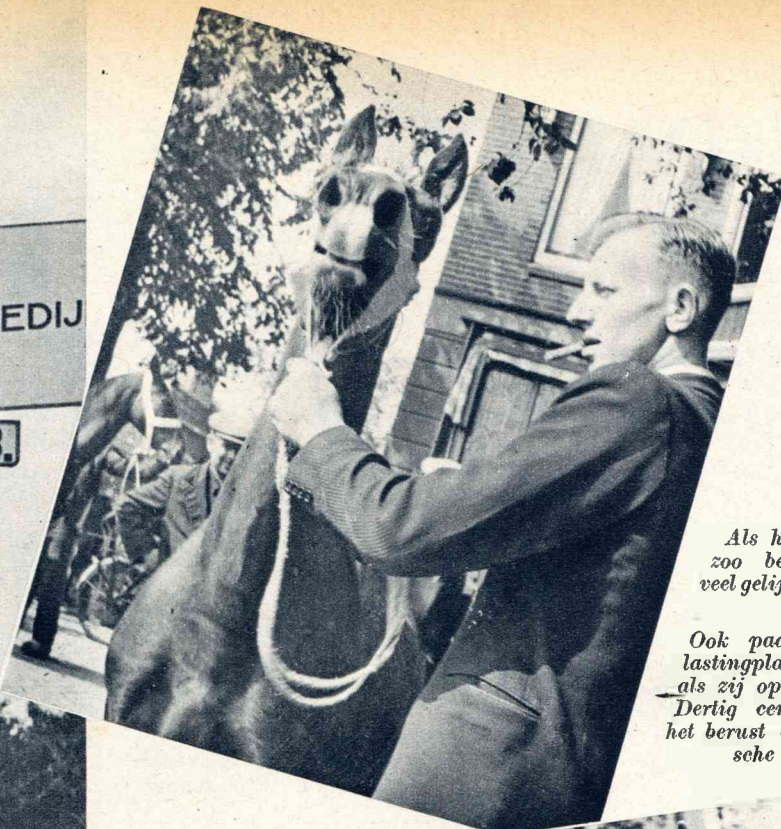
's Morgens vroeg komen de boeren uit den omtrek van Alkmaar met hun paarden langs de provinciale wegen naar de kaasstad.

LANGENDIJK 66
SCHAGEN 23
WIERINGERMEER 21
MEDEMBLIK 31

A.N.

KOEDIJ

W.B.

Als het paard hinnikt: zoo gezien vertoont het veel gelijkenis met een lama

Ook paarden hebben belastingplaatjes, ten minste als zij op de markt staan. Dertig cent staangeld! En het berust er in met stoïcijn-sche gelatenheid.

paardenmarkt, die op 4 September j.l. werd gehouden, was de drukst bezochte markt sinds jaren. Er werden dien dag meer paarden aangeboden dan ooit te voren; ongetwijfeld staat dit in verband met de tijdsomstandigheden, die de gebruikswaarde van het paard en de vraag er naar door verschillende bedrijven, die anders met mechanische kracht werkten, hebben doen stijgen.

Men vindt op de paardenmarkt te Alkmaar dieren van allerlei ras: zoowel dieren van het Belgische, het Zeeuwsche, het Silezische als het Friesche slag worden er aangetroffen.

Van allentwege komen de boeren, koop- of kijklustig, in hun boerenkarren en rijtuigen naar Alkmaar, en herhaaldelijk klinkt tusschen het gewoel van voetgangers, rijdieren, wagens en vrachtauto's voor veevervoer een waarschuwende kreet op, als een koopman, een paard bij den kop houdend, door de straat rent, terwijl een opjager achter het paard allerlei vreemde geluiden maakt, met witte zakdoeken zwaait of heftig met de zweep knalt. Het paard moet blijkbaar hevig schrikken, wil het er bij het draven op zijn voordeelstg uitzien, en wil de koper constateeren of er „pit” zit in het

Het voordraven van een paard langs de smalle grachtzijde.

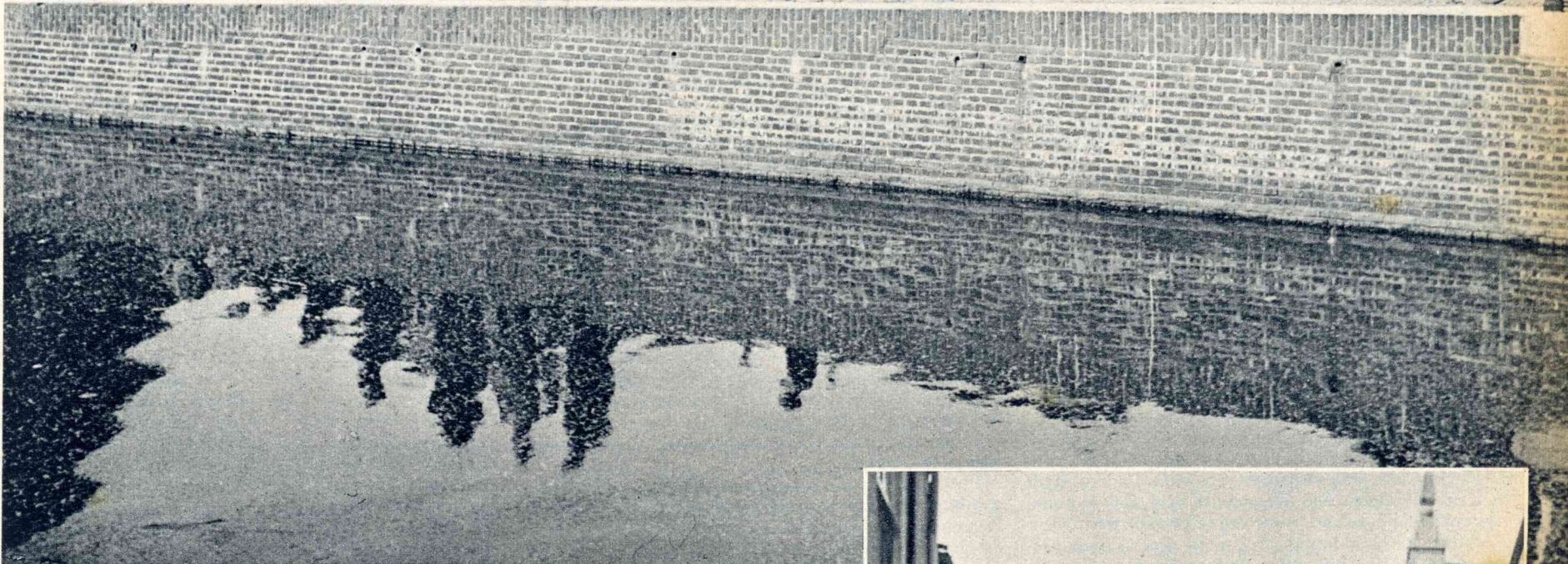

DE PAARDENMARKT TE ALKMAAR

De paardenmarkt te Alkmaar is een bijzondere gebeurtenis, zoowel voor de stad zelf als voor het omliggende platteland. Slechts tweemaal per jaar komen de veeboeren uit den omtrek naar de wereldberoemde kaasstad, om op de groote markt onder de schaduw van den schilderachtigen Waagtoren hun paarden aan den man te brengen. Een speciaal gedeelte is op het marktplaats voor de veulens gereserveerd, terwijl enkele der omliggende straten tot het marktterrein behoren, waar het dan een drukte en beweging is, welke van den vroegen morgen tot in den namiddag duurt.

Er is een voorjaarsmarkt en een najaarsmarkt. De

Overzicht van het marktterrein, waar zich anders iederen Vrijdag de vreemdelingen bij honderden tusschen de ronde kazen verdringen.

Het einde van een drukken dag. Met een gekocht veulentje huistoe.

dier, waarop hij het oog heeft laten vallen. De kooplustige koopman bekijkt de hoeven van het paard, hij kijkt in den bek om den leeftijd vast te stellen, terwijl ook de bouw van het paard en de spieren terdege worden geïnspecteerd. Tegen verborgen gebreken geeft verder de wet nog haar waarborgen.

Is de koop, die nog altijd bij handslag geschiedt, en tot vermakelijke tooneeltjes aanleiding geven kan, gesloten, dan gaan de betrokkenen naar een van de omliggende cafeetjes, waar de koop som onder het genot van een gezellig babbeltje, een sigaar en een pilsje wordt voldaan.

De koop wordt gesloten met den traditioneele handslag.

(Foto's W. Zeldenrust)

De paardekooper gaat vol daan naar huis en haalt zijn tuig, dat onderwijl gerepareerd is, bij den zadelmaker af.

De tenten waren opgeslagen op een weiden buiten het dorp, en Philippe Rigaud, de olifantentemmer, zat verscholen achter het groote tentzeil, op een ton. Yvonne Charette, de koorddanseres, die hem beloofd had, zijn vrouw te zullen worden, zat op zijn schoot, en 't speet haar, dat ze nog niet meer geld bij elkaar hadden gespaard.

Sporen viel niet mee: 't ging verschrikkelijk langzaam; en dit seizoen had 't zooveel geregend, dat 't nog moeilijker was dan anders, iets opzij te leggen. 't Was een bar slecht seizoen geweest. De tegenvallers volgden elkaar zoo koppig op, dat ze er bijna niet eens meer op letten.

Ze konden er wel haast op rekenen, dat de ergste van alle onweersbuien op ze losbarstte, zoodra ze alles klaar hadden voor de avondvoorstelling. Dan sloegen de touwen naar boven en de tentzeilen naar beneden, en hemeltje, wat een spektakel was 't dan, met die tierende mannen en gillende vrouwen; als de wilde dieren zoowat razend waren van den angst, en de bliksem overal om ze heen sloeg als een vuurwerk, dat uit den band sprong, terwijl de regen op ze neerstroomde, alsof hij van zins was, hen allemaal weg te spoelen en te laten verdrukken. En dat gebeurde niet één keer, maar tien, twaalf maal. En bij ieder van die gelegenheden stond meneer Hérisson, de directeur-eigenaar, zijn haren uit te trekken en „tien miljoen vervloekte kannibalenzwijnenkinderen” aan te roepen als getuigen, dat hij geruïneerd was. Maar ze wisten allemaal: dat was hij niet, want hij had méér dan zijn voldoende deel gehad aan uitstekende seizoenen, en als hij drokken was, hakte hij op over 't knusse sommetje, dat hij apart had gelegd voor zijn ouwen dag. Er waren er in den troep, die stellig beweerden — als ze onder elkaar praatten — dat de baas dat slechte weer beschouwde als een speciale gunst van den hemel, hem geschenken als voorwendsel om over de heele linie de salarissen te verlagen, aangezien de zaken zoo slecht gingen. En de ervaring had hun geleerd: was dat eenmaal gebeurd, dan mocht je wel een kracht hebben als Hercules en een geduld als Job, om ze weer omhoog te krijgen. Er was dan ook van hun goede humeur niet veel over, en zelfs Yvonne had zich aan de algemeene neerslachtigheid niet kunnen onttrekken. Ja, ze had 't wel erg te kwaad; want toen Philippe, als gewoonlijk, begon te praten over het boerderijtje, dat hij ooit dacht te koopen, kon ze 't niet hebben, en begon ze hem af te snauwen, wat heelemaal niets voor haar was.

„Dan gaan we kippen houden,” zei hij, „en varkens, en misschien later een paar koetjes.” Maar ze wou niet luisteren. Als haar voeten niet zoo'n eind boven den grond hadden gezweefd, had ze vast en zeker gestampvoet, maar nu die vertroosting haar ontzegd was, moest ze zich tevreden stellen met opspelen, om hem tot zwijgen te brengen.

„Toe, Philippe, zit me alsjeblift niet te martelen met dien mallepraat. Je zit door te slaan over 'n boerderij en varkens en koeien, alsof je ze morgen ging koopen, en precies zoo heb je verleden jaar ook gepraat en 't jaar daarvoor ook. Zit je nu soms beter in je geld dan toen? Ik wed van niet; je hebt geen sou méér — misschien minder; en 't volgende jaar krijgen we nog slechter weer en dan kun je gaan interen. Zal ik je eens wat zeggen? We trouwen nog in geen dertig jaar en tegen dien tijd loopen we met valsche tanden, en dan ben ik een dikke schommel, en dan hebben we een hekel aan elkaar.” En Yvonne begon tranen te storten en ze had dadelijk spijt, dat ze iets gezegd had, maar omdat ze een vrouw was, had ze liever willen sterven dan er voor uit te komen.

Philippe was zich natuurlijk bijna een ongeluk geschrokken. Hij had over zijn aanstaande boerderij zooveel gepraat, dat hij om zoo te zeggen al iedere vlieg in den varkensstal kende en er van hield. Bovendien had hij nooit beter geweten, of ze vond het net zoo'n heerlijk idee als hij — wat natuurlijk ook zoo was — en dus voelde hij zich nu diep gekwetst en verslagen.

„Ook goed,” zei hij kregel. „We zullen wel over iets anders praten, als je 't geen leuk idee vindt om met me te trouwen. Hoe denk je over 't weer? Of zullen we 't over die vertjoepde rheumatiek in mijn linker knie hebben, een souvenir aan dien keer, toen de Dolle me te grazen heeft gehad? Misschien maakt hij me den volgende keer heelemaal af: dan kun je met een slager of een brievenbesteller trouwen en in je vrijen tijd ergens een waschhuis gaan zoeken.”

Zij stевenden heel klaarblijkelijk op een stevige ruzie aan, toen zij schrokken van een ontzettend lawaai, geschreeuw en gegil, dat van den anderen kant

DE DOLLE

door Maurice Trichon

van de wei kwam. Ze stonden meteen overeind „Duizend duivels,” riep Philippe. „de Dolle is weer uitgebroken!” En hij rende weg in de richting van het kabaal, zoo snel als zijn voeten hem konden dragen.

Helaas echter week het kabaal verder weg, bijna even snel, als hij het naderen kon. Het was letterlijk het toppunt van opschudding; de helft der mannen uit het dorp liep om hulp te roepen, en alle honden deden hun best om iemand te bijten, en nu en dan brak er door al het lawaai een schel getrompetter van woede, dat Philippe noopte tot pogingen, nog harder te loopen. Ondanks zijn uiterste inspanning echter, moest hij de halve dorpsstraat doorhijgen, vóór hij de oorzaak van het spektakel te zien kreeg, en toen werd zijn ergste vrees bewaarheid: want daar, midden in den heksensabbat, stond zijn houterige opa van een olifant, blijkbaar trachtend, zijn ontzaglijken kop door het raam van een fruitwinkel te steken.

De ongelukkige eigenaar van die zaak en zijn vrouw stonden samen voor een raam boven den winkel, den toestand beneden hen bekijkend met een zoodanigen angst, dat het wel duidelijk was, hoezeer zij aan den zuinigen kant waren gebleven op het punt van verzekering. Zij schreeuwden met hun allerluidste stemmen om de hulp van den hemel of van de politie, al naar de stemming van het oogenblik. De politie deed zichtbaar haar best om het geval te redden, al toonde haar vertegenwoordiger meer moed dan verstand in de wijze, waarop hij den kolossalen olifant met het plat van zijn sabel bewerkte. De hulp des hemels kwam nog niet zoo duidelijk uit, of het moest hierin zijn, dat de temmer hijgend op het tooneel verscheen, juist op tijd, om een gedeelte van den inventaris des fruithandelaars voor vernietiging te bewaren.

Philippe Rigaud perste zich door de volte heen, wanhopig met zijn handen boven zijn hoofd zwaaiend. De gendarmerie herkende hem, en wijdde zijn gewapende macht onmiddellijk aan de taak, een minder ondoordringbaren vijand te onderwerpen.

„Booswicht!” riep hij, schrikwekkend bliksemend met zijn oogen en zijn kling, „haal dat monster weg, of ik zal je den tijd geven om in 't cachot je geweten te onderzoeken!”

„Als je me in 't cachot zet,” hijgde Philippe, „beloof ik je, dat je 't monster nooit weg krijgt... of 't moet zelf weg willen.” En zonder verder notitie te nemen van den boozen agent, naderde hij den olifant en brulde hij het beest toe met een stem als een oordeel:

„Hé, Dolle! Gek dat je bent! Stomkop! Leelijke varkenskop! Ben je vergeten, wat meneer Hérisson gezegd heeft? Dat hij nu meer dan genoeg had van je malle kuren? Dat 't hem tot hiér zit, zoo lastig als je bent? Je moest je je oogen uit je hoofd schamen. Je zou me warempel kwaad maken!”

Zijn woorden werkten onmiddellijk. De olifant hield op met trompetteren en begon zich langzaam terug te trekken van het raam — langzaam, maar helaas toch nog te wild; want toen zijn massieve kop naar buiten kwam, kwam het raamkozijn mee, schuin op zijn kop als een coquet hoedje.

„Dat doet de deur dicht!” kreet de arme Philippe. „Wat zal me dat kosten! Wat zal de baas wel zeggen?” En hij dreef het nu gewillig dier voor zich uit, de dorpsstraat door, op bescheiden afstand gevolgd door den gendarme, die er nog steeds naar dorstte, iemand gevangen te zetten; en door den fruitman en zijn vrouw, die nog steeds luidruchtig huilde; en door de heele menigte mannen en vrouwen en kinderen en honden, die nog steeds hoopten, tegen alle hoop in, dat er nog iets hevig interessants zou gebeuren, voor die gedenkwaardige avond aan zijn eind kwam.

Met tegenzin geleidde Philippe de belanghebbenden naar den wagen, waarin monsieur Hérisson verbleef; hij voerde zijn ondengenden kweekeling naar zijn kwartier, zette hem met ketenen vast en bevrijdde zijn beschaamde hoofd uit de houten omlijsting. Toen zette hij zich doodongelukkig in een hoekje neer en rookte de eene sigaret na de andere, wachtend, tot de menigte zich verspreid zou hebben en de onvermijdelijke, dringende oproep van zijn ontstelden baas hem zou kunnen bereiken.

Die oproep kwam veel te snel naar zijn zin, ondanks het feit, dat hij ruim een half uur had zitten wachten. Hij had een griezelig voorgevoel, dat de grootste aller rampen hem zou treffen, maar hij trachtte zichzelf te overtuigen, dat 't wel mee zou vallen. „'t Zal zoo'n vaart niet loopen,” dacht hij. „Wie zijn neus schendt, schendt zijn aangezicht. Hij zal natuurlijk razen en tieren, maar daar zal 't wel bij blijven.”

Hij was niettemin zoo zenuwachtig, dat hij den kleinen jongen, die hem de boodschap bracht, een oorvijs moest geven, voor hij moed genoeg had om voor het aanschijn van monsieur Hérisson te treden. Toen hij dat blijk van moed eindelijk gaf, werd hij ontvangen op een manier, die vrijwel aan zijn verwachting beantwoordde. Hij werd begroet met een orkaan van verwijten en beleedigingen. Hij was slordig; hij kon zijn werk niet aan; hij had geen gezag over zijn pupillen. Er werd een geteekende kwitantie onder zijn neus geduwd en hij floot, toen hij het bedrag zag.

„Allemachtig,” fluisterde hij. „Dat zijn dan zeker allemaal gouden appelen geweest.”

„Goud of geen goud,” tierde de directeur. „'t heeft me mijn halve vermogen gekost, en ik heb je den vorigen keer gezegd, wat ik doen zou, als 't weer gebeurde. 't Ondier is me dat geld niet waard. Ik laat hem morgen afmaken.”

„Dat meent u niet,” stiet hij uit. „U zegt 't er maar om.”

„Zeg ik 't er maar om? Denk je, dat ik grapjes maak met dat papiertje in mijn hand, en met zoo'n leegen zak? Dat beest brengt me nog in geen honderd jaar op, wat 't me kost. Dus 't gaat er aan en daarmee uit. Je kunt gaan.”

Philippe Rigaud bleef talmen.

„Daar zit ik nou,” zei hij bij zichzelf. „De Dolle is tienmaal zoo goed als de Radja; die kan niets, als de Dolle er niet bij is; trouwens, wat moet dat voor een nummer worden met één olifant? Ik geef toe, 't is een lastig beest, maar 't is een schandaal om hem van kant te maken alsof 't een rat was.” Zoo gingen zijn gedachten heen en weer, maar weldra kregen ze een vasten koers. „Ik ben altijd beste vrienden met 'm geweest. Ik mag hem honderdmaal liever dan z'n collega. Ik laat 'm niet doodmaken.” En hij riep uit, met een treurig gemis aan ontzag:

„Ik wil niet dat u 'm afmaakt. Ik verdraag 't niet. Als u 't doet, geef ik 't aan bij de politie!”

„Wat praat je me nou?” riep monsieur Hérisson, zoo verwonderd in 't eerst, dat hij zijn woede vergat. „Hoe bedoel je? 't Is toch zeker mijn olifant? Daar kan ik toch zeker mee doen wat ik wil?”

„Als ik hem van u koop niét!” schreeuwde Philippe door een stonten inval aangegrepen. „Ik heb drie-duizend francs bij elkaar gespaard, en dien heelen spaarpot heb ik er voor over. Dan kunt u me bij iedere voorstelling een zekere huur betalen.”

De directeur zat hem zeer geslepen aan te kijken. „Ah!” zei hij. „Dat wordt natuurlijk wat anders. Wie weet, worden we 't nog eens. Ga zitten, dan nemen we er eentje.” Hij begon rond te loopen, kurken uit te trekken en glazen vol te schenken; en Philippe zat half wezenloos te kijken bij dien plotselingen ommekeer.

Zoo verbaasd was hij, dat hij weer buiten stond, voor hij er erg in had, met een geteekend contract in zijn zak. Dat behelsde het volgende: hij zou voor iedere voorstelling een heel klein vergoedinkje ontvangen, en de olifant was voortaan zijn eigendom.

Yvonne Charette had een ontzettende spijt, dat ze zoo te keer was gegaan, en dat wou ze hem vertellen, maar toen ze hoorde, wat hij gedaan had, ging ze erger te keer dan ooit.

„Maar, beste jongen,” zei ze, aanvankelijk nog trachtend, zich kalm te houden, „als je maar één seconde had nagedacht, had zelfs jij misschien begrepen, dat je minstens een jaar werk zult hebben om dat geld weer bij elkaar te krijgen.”

„Ja, dat geef ik toe,” zei hij, en hij poogde uit te leggen, wat hij zelf niet begreep. „Maar kijk nu eens — als dat jaar om is, heb ik niet alleen dien spaarpot, maar ook dien olifant. Ik geloof echt, dat ik dien ouden vos te slim af ben geweest.”

Dit maakte 'n einde aan Yvonne's zelfbeheersching. „Uitskuiken!” riep zij uit. „Hij heeft je om zijn vinger gedraaid als een touwtje. Denk toch eens na, als 't je niet te zwaar valt! Hoe dikwijls is de Dolle 't laatste jaar uitgebroken en aan 't vernielen geslagen?”

„Een keer of drie, vier,” zei Philippe langzaam. „Hoogstens vijf.”

„Nou dan,” krijste het meisje, bijna buiten zichzelf. „En wie moet dat voortaan vergoeden? Jij natuurlijk! En hoe kun je dat, als je geen geld hebt? Den eersten den besten keer dat er wat gebeurt, nemen ze je den olifant af om je schulden te betalen, en dan stoppen ze je in de gevangenis er bij — leuk hè? Geen geld en geen olifant — daar loopt 't op uit.”

Daar wist Philippe niets tegen in te brengen, dus deed hij, wat waarschijnlijk het juiste was: hij kwam voor de waarheid uit.

„Kijk, schat,” zei hij, „'t overviel me. Ik kon den Dolle niet af laten maken. Aan de gevolgen heb ik heelemaal niet gedacht. Ik heb den rakker gekocht zonder na te denken. 't Was misschien egoïstisch, maar 't is nu eenmaal zoo, en al spijt 't me dat ik 't zoo verprutst heb, ik geloof niet, dat ik anders gekund had.”

Hij hoopte dat ze zeggen zou, dat ze 't heel goed begreep, maar hij werd teleurgesteld, want hij ontving geen anderen troost dan een vloed van tranen en de halfverstikte verklaring, dat 't „een prettig gehoor was voor een meisje, dat haar verloofde meer van een dol wild beest hield dan van haar, en als 't dan eenmaal zoo was, moest hij maar meteen met dat verschikkelijke ongedierte trouwen”. En dat was allemaal misschien heel begrijpelijk, maar de arme Philippe had er niet veel aan.

Toen hij eenige uren had liggen draaien en woelen, vruchteloos zoekend naar slaap, werd zijn aandacht getrokken door een zacht maar koppig gekrab aan zijn deur. Hij schoot met een ruk overeind.

„Hallo!” zei hij. „Wie is daar? Wat is er?”

Zijn kreet werd onmiddellijk beantwoord door een gejaagd gefluister.

„St! Laten ze je niet hooren, anders krijgen we schandaal. Ik ben 't... Yvonne. Ik kon niet slapen. Ik moest je eerst spreken. Ik ben blij, dat je den Dolle gekocht hebt. Je mócht 't arme beest niet dood laten maken, je hebt gelijk gehad, schat, maar ik was zoo teleurgesteld en 't was leelijk van me, maar monsieur Hérisson is gemeen. En jij bent een schat. Wacht maar, tot alles weer beter gaat, dan trouwen we, als je me nog hebben wilt.”

Hij wou naar buiten komen, maar ze verbood 't hem met dringend fluisteren.

„Nee, nee... ik ga gauw weer naar bed, maar morgen moet je me vertellen over de boerderij. Slaap lekker, liefste.”

„Slaap lekker, Yvonne,” fluisterde Philippe, trillend van blijdschap.

Den volgende dag braken ze op, en zoowaar scheen de zon uit een wolkenlozen hemel.

„Als 't weer zich houdt,” zei de dikke directeur, „maken we een beste kermisweek; dan komen we weer een beetje bij.”

Als de zon zeven dagen bleef schijnen, waren ze inderdaad een heel eind verder; want ze gingen naar Varenton, eenervijftig weken van 't jaar een plaatsje van niets, maar in de kermisweek ongeveer een goudmijn. Iedereen ging naar de Varentonsche kermis. Er waren dikke dames en levende skeletten en dwergen en zweef- en draaimolens, maar vooral: er was „Super-Circus Hérisson”, dat er bij één voorstelling meer geld beurde dan elders bij twaalf.

Ze zouden dienzelfden avond hun eerste voorstelling geven, dus moesten zij voortmaken, en was 't één groote bereddering en verwarring, maar ze wisten 't toch in orde te krijgen, en de dag was nog jong, toen zij 't stadje uitreden, waar zij den nacht hadden doorgebracht, en op de stille buitenwegen kwamen.

Monsieur Hérisson reed de karavaan langs, om allen tot grooter spoed aan te sporen; maar die was niet makkelijk te bereiken, want al was 't weer nu prachtig, 't had zoo lang geregend, dat de wegen niet veel beter waren dan sapperig slijk. Op één plaats was 't zoo erg, dat een wagen tot boven de assen wegzakte, en de baas, doodzenuwachtig, beval, den Dolle te laten helpen. 's Mans zenuwachtigheid was hem te vergeven, want als hij 't laat kwam, verspeelde hij niet alleen zijn ontvangst van de eerste avondvoorstelling, maar bovendien een zware boete, die de eigenwijze burgemeester van Varenton in het contract had bedongen, om zeker te zijn, dat 't circus kwam; want een kermis zonder circus kon wel eens oproer veroorzaken.

Philippe naderde met het ontzaglijke beest den gestranden wagen, maar toen hij langs den wagen reed, waarin Yvonne zat, hield ze hem met een kreet staande.

„Wat doe je?” riep ze hem toe, en ze keek, alsof ze weer op wou spelen. „'t Is nu toch jouw olifant? Waarom laat je hem dan voor een ander werken?”

„Als ik 't niet doe,” zei Philippe zachtzinnig, „moet ik Radja halen van meneer Hérisson.”

„Goed, dan haal je dién,” zei ze, „of je laat hem betalen. Één van tweeën.”

Om Yvonne haar zin te geven, koos hij toen van twee kwaden het minste: hij ging terug om Radja te halen, tot groote ergernis van den directeur, die op hem schold, omdat hij tijd vermorste.

Nauwelijks waren ze weer op weg, of de kop van den stoet bleef staan; monsieur Hérisson rende naar voren, blauwachtig van haast en ergernis, en ontdekte, dat ze waren blijven staan voor een wrakke houten brug, die een smalle, maar zeer gezwollen rivier overspande.

„Wat moet dat?” schreeuwde hij. „Willen jullie me ruïneren? Waarom rijden jullie niet door?”

„Die brug, monsieur,” zei iemand twijfelachtig. „Die is gevaarlijk. Jacques voelde hem zwaaien en hoorde hem kraken, toen hij er op kwam. Als u nog even wacht, ziet u hem wegspoelen.”

„Gekheid!” riep de directeur, heel goed wetend, dat 't volstrekt geen gekheid was. „Die brug is zoo safe als de bank. Kijk maar.” Hij dreef met zijn sporen zijn paard eenige stappen de brug op.

Daar had hij voldoende bewijs aan. Hij voelde 't heele bouwsel trillen en schudden, en toen hij keek naar het kokende schuim naast hem gaf hem dat zoo'n gevoel van onpasselijkheid, dat hij gauw terugkeerde.

„Sta daar niet te gapen!” bulderde hij, zich ietwat belachelijk voelend. „We zullen een andere brug opzoeken.”

„Er is geen brug dichtbij dan tien mijl stroomaf,” zei de man, die Jacques heette, „en als we den weg willen hebben, die daar naar toe loopt, moeten we eerst zoowat den heelen weg terug.”

„En als we er dan zijn,” bromde een ander, „is die misschien nog slechter dan deze.”

Monsieur Hérisson was vaalgeel van gelaatskleur geworden.

„We hebben geen tijd,” mopperde hij. „'t Is al middag. We zouden te laat komen. We moeten er iets op vinden.”

Hij zat een minuut ineengezakt op zijn paard als een wanstaltige zak meel en kreeg toen een idee.

„Philippe Rigaud!” riep hij uit. „Laat Rigaud hier komen met zijn olifanten.”

Een der mannen ging op een draf, en een paar minuten later had de temmer zijn instructies vernomen en keek hij erg twijfelachtig.

„O, ja monsieur,” zei hij, „ja... een olifant is zeker sterk genoeg, om die zwakke plek te steunen, terwijl de wagens er overheen rijden; maar ten eerste — wie weet hoe diep 't water is, en ten tweede zal 't heest bang worden.”

„Doe wat je gezegd wordt, en klets morgen,” brulde de directeur.

Philippe Rigaud repte zich weg en juist stak hij zijn hand uit, om den Dolle een aanmoedigend klapje te geven, toen hem te binnen schoot, wat Yvonne gezegd had. Hij liet den Dolle staan en nam Radja. Met heel veel moeite en zachte woordjes kreeg hij het logge beest den glibberigen oever af en de rivier in, tot het water tegen zijn dikke lichaam schuimde en klotste. Maar nu trof het, dat een dikke tak, door den stroom afgerukt, op hen toe kwam schieten, en in 't voorbijgaan den olifant een ferm tik gaf. Toen vond Radja 't welletjes. Piepend als een varken draaide hij zich om en heescht hij zijn lichaamsmassa de rivier uit klaarblijkelijk vol angst en verontwaardiging. Twaalf maal draaide Philippe hem om, naar den kant van 't water, maar niets hielp. Radja had voorgoed zijn bekomst van rivieren.

Monsieur Hérisson kwam aandraven, een trommelvuur van vloeken afschietend.

„Verknoei den tijd niet!” schreeuwde hij. „Alle drommels! Ben je bang dat we te vroeg komen? Haal den anderen olifant!”

Toen had Philippe plotseling een besluit genomen. Hij zat op den kop van Radja, en keek op zijn woe-denden patroon neer.

„Nee,” zei hij, „den Dolle haal ik niet. Die is van mij.”

Een zacht stemmetje kwam aan den anderen kant van onder af op hem toe: „Goed zoo! Zoo moet je hem aanpakken.” Hij keek naar beneden en zag Yvonne staan, één en al opwindend.

De gelaatstint van den directeur bleekte langzaam weer op.

„Wat wou je dan?” vroeg hij.

„Wilt u hem misschien terugkopen?” vroeg Philippe beleefd.

Monsieur Hérisson keek verwilderd rond naar den kring belangstellende gezichten, die hem omgaf, en

wanhopig zocht hij naar een uitweg, maar hij vond er geen.

„Goed,” zei hij eindelijk. „Je kunt je drieduizend francs terugkrijgen. Ik geef je mijn woord.”

„Nee,” klonk een dringend gefluister van Yvonne, en „Nee,” zei Philippe als een papegaai.

„Kijkt u eens, monsieur,” legde hij uit, „ik heb een vernielzuchtig beest gekocht om zijn leven te redden, en omdat 't u meer last gaf dan baat, kreeg ik 't goedkoop. Dat hebt u me zelf gezegd. Maar u kóópt een zeer belangrijken olifant, die u een hand geld zal uitsparen, dus die komt natuurlijk veel duurder.”

De tong van monsieur Hérisson werd door woede verlamd, maar zijn gelaatstrekken gaven zijn gevoels ruim voldoende weer.

„Dat is afzetterij!” kwam er eindelijk. „Diefstal! Ik dank je feestelijk!”

„Mijn olifant,” zei Philippe, andermaal door gefluister gedreven, „kost tienduizend francs, monsieur.”

„Tienduizend!” kreet zijn patroon, met een stem of er een trein fliet. „Tienduizend duivels!”

Philippe vervolgde onverstoord:

„De nood stijgt echter met de minuut, monsieur, dus ik ben bang, dat de prijs ook zal stijgen. Als u neen zegt, maak ik er elfduizend van.”

„Ja maar,” kraste hij, „de Dolle kan wel net zoo'n lafaard zijn als de Radja. Wat moeten we dán?”

„Ik zal 't goed met u maken, monsieur,” zei Rigaud. „Jacques kan de afspraak op een papiertje schrijven, en dat teekenen we allebei, met getuigen, zooals 't hoort. Ik zet den Dolle in de rivier, en als hij de brug tien minuten houdt, krijg ik voor dien olifant tienduizend francs, en bovendien moet u zweren, dat u hem aan den Dierentuin zult geven, als hij wéér kuren mocht krijgen.” Hij zweeg en keek neer op Yvonne. Zij knikte geestdriftig. „Dat zijn mijn voorwaarden, monsieur. Hoe denkt u er over?”

Monsieur Hérisson zat doodstil op zijn paard; hij zat te rekenen: de boete, die hij zou moeten betalen, plus de waarschijnlijke recette voor de voorstelling van dien avond...

„Goed,” mompelde hij eindelijk. „En je bent ontslagen. Je moest in mootjes gehakt worden.”

„Zeker meneer,” antwoordde Philippe, nog steeds beleefd, en hij keerde Radja, om diens metgezel op te gaan zoeken.

Philippe Rigaud lag languit op den rug van zijn olifant, met zijn hoofd bijna tegen den balk, dien de forsche dierenschouder ondersteunde, en hij schreeuwde den Dolle lieve woordjes en aanmoedigingen in het oor, terwijl de wagens in een onafgebroken rij voortrolden. Het dier stond te zwaaien op zijn pooten, als het zich schrap zette tegen den druk; het wilde water sloeg en trok; drijvende takken striemden onbarmhartig het groote lijf, maar de Dolle hield stand.

„Hou je taai,” riep Philippe, over zijn zenuwen heen. „Denk om mijn boerderijtje, en de kippen en de varkens. Nog drie minuutjes, dan heb ik geld genoeg om de eerste termijnen te betalen.”

En de wagens rolden maar voort, en monsieur Hérisson keek op zijn horloge, en werd iedere minuut tien jaar ouder.

Twee minuten! Één minuut! De laatste wagen was gepasseerd. Yvonne stond op den oever met haar zakdoek te wuiven en te dansen van pret.

„De tijd is om!” kreet Philippe. „Stap er maar uit, kraan dat je bent!” en hij omhelsde den Dolle met zooveel vurigheid als zijn houding toeliet.

De olifant trok zich terug uit de beklemming, liet een verachtelijk „Oemp” hooren en schudde zijn ruiters midden in 't riviertje af. Monsieur Hérisson had hem vast laten verdrinken, maar de anderen trokken hem er uit.

De tenten waren opgeslagen op een wei even buiten het dorp, en Philippe Rigaud zat, verscholen achter het groote tentzeil, op een ton, en Yvonne Charette zat op zijn schoot en luisterde naar hem.

„Zie je, lieveling,” zei hij, en 't speet hem, dat hij geen derde hand had, om tegelijk met zijn bruid het dikke pak bankbiljetten in zijn binnenzak te streelen. „Zie je — toen ik den Dolle kocht, had ik zoo'n idee, dat 't ons geluk zou brengen.”

„Ja, liefste,” zei Yvonne zeer plechtig, „ik herinner me zooiets.”

Hij keek haar wantrouwig aan, om te zien, of ze hem uitlachte, maar ze had haar gezicht verstopt in zijn jas, en de achterkant van haar hals was wel heerlijk blank in den maneschijn, maar verklapte niets.

21 Augustus 1940 in Turnu-Severin: 'n barkas brengt de Roemeense delegatie aan land voor de onderhandelingen. Links de Roemeense gezant Valer Pop, rechts generaal Dragolino.

In de bibliotheek van de Roemeense delegatie.

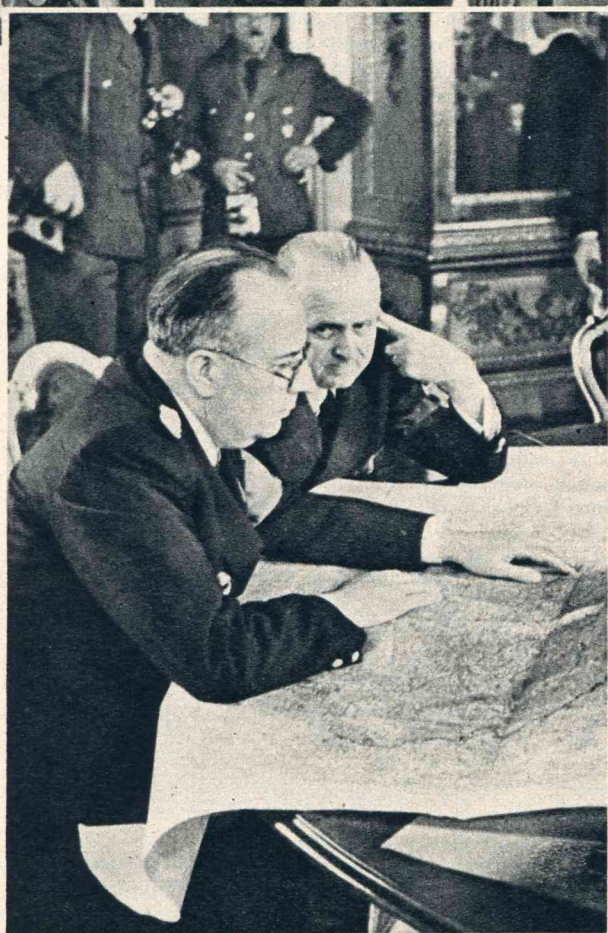
Er is wel nauwelijks een land in Europa, dat op zulk een verwarde en tragische geschiedenis heeft terug te zien als het veelgeplaaide Zevenburgen of Transsylvanië. Na de ineenstorting van het Romeinse rijk eenige eeuwen ongemoeid gebleven, werd het land in de tijden der volksverhuizingen afwisselend overstroond door de Germaanse Goten en Gepidae, daarna door de Oeral-Altaïsche stammen der Hunnen, Avaren, misch-sien Bulgaren en Petcheneggen, waarschijnlijk ook nog door Slavische stammen. Het is moeilijk uit te maken of er van de oorspronkelijke bevolking van Vlachs onder al die overrompelingen nog iets was overgebleven.

Maar ook in later eeuwen kreeg Zevenburgen weinig rust. In 1003 werd het Hongaarsch gebied. Grootte kernen van Hongaarsche en Saksische bevolking vestigden er zich en opnieuw overstroonden vreemde

ZEVENBURGEN TUSSCHEN HONGARIJE EN ROEMENIË VERDEELD

stammen de Zevenburgsche hooglanden en dalen, zooals de Mongolen en de Turken. Een eeuw bestond Transsylvanië als zelfstandig vorstendom, maar dan raakte het weer onder Turkschen invloed om in 1691 weer een deel van Hongarije te worden. Na de revolutiejaren van 1848-1850 ging het zelfs geheel in het Hongaarsche gedeelte der groote Donau-monarchie op.

Op 17 Augustus 1916 beloofden de Geallieerden een geheim verdrag Zevenburgen aan Roemenië, wanneer dit den oorlog aan de Centralen verklaren zou; de Conventie van 1 December 1918 te Alba Julia proclameerde de vereeniging met Roemenië en bij het verdrag van Trianon werd op 4 Juni 1920 de grens met Hongarije vastgesteld.

De Roemeense minister van buitenlandsche zaken Manoilescu (rechts) overweegt met gezant Valer Pop de nieuwe grenslijn.

Rijksminister von Ribbentrop houdt in slot Belvedere een rede alvorens de uitspraak van het Duitsch-Italiaansche scheidsrecht voor te lezen. Aan de tafel zien wij aan zijn rechterhand den Italiaanschen minister graaf Ciano, den Italiaanschen gezant Vitetti, den Hongaarschen minister graaf Csaky, den Hongaarschen minister-president graaf Teleki, den Roemeenschen gezant Valer Pop, den Roemeenschen minister Manoilescu en den Duitschen gezant Schmidt, die de uitspraak voorlas.

and voor
ragolino.

In de bibliotheekzaal van het Cultuurpaleis te Turnu-Severin: de Hongaarsche en Roemeensche delegaties aan den gezamenlijken arbeid.

SEVENBURGEN

HONGARIJE EN

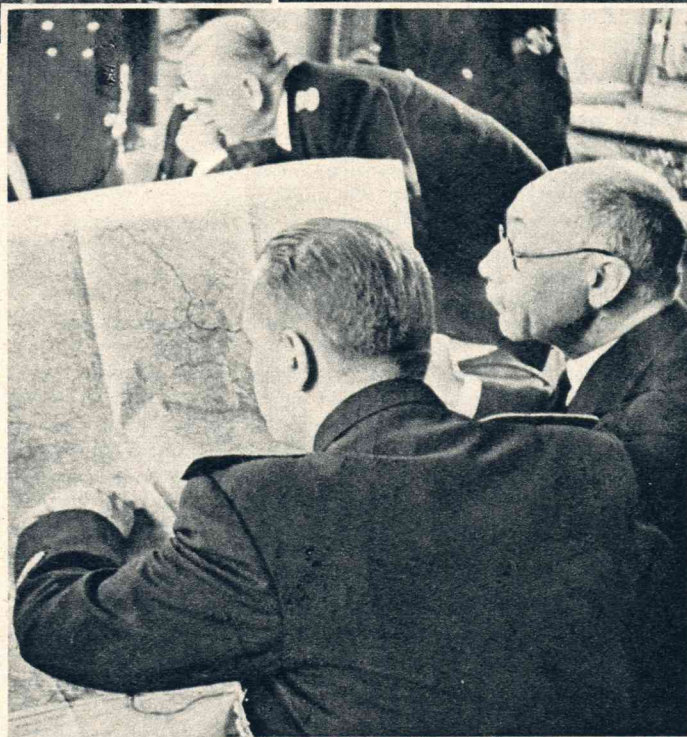
ROE-ME-NIË VERDEELD

hooglanden en dalen, zooals de Mongolen en de Transsylvanië als zelfstandig vorstendom, maar Turkschen invloed om in 1691 weer een deel van de evolutiejaren van 1848-1858 ging het zelfs geheel over de groote Donau-monarchie op. De Geallieerden hebben geheim verdrag gemaakt, wanneer dit den oorlog aan de Centralen ver- 1 December 1918 te Alba Julia proclameerde de Trianon werd op 4 Juni 1920 steld.

De Hongaren hebben zich bij deze vermindering van hun grondgebied nooit kunnen neerleggen en dat er ooit een revisie aan de orde zou komen, stond voor ieder vast. De snelle ontwikkeling der Europeesche geschiedenis in het laatste jaar heeft deze revisie verhaast. En nadat te Turnu-Severin Hongaren en Roemenen zelf niet tot overeenstemming hadden kunnen komen, legden zij te Weenen hun zaak aan de asmogendheden als scheidsrechters voor. Van de 61.622 vierkante kilometers, die het Zevenburgsche land groot is, zijn er thans ca. 45.000 door de Roemenen aan Hongarije teruggegeven. En het is te hopen dat de maatregelen van bevolkingspolitieken aard, die in het verdrag werden opgenomen, er toe zullen leiden, dat eindelijk de langbegeerde rust in dit gemarteld stukje Europa en daarmee in het geheele zuidoosten van ons werelddeel zal intreden.

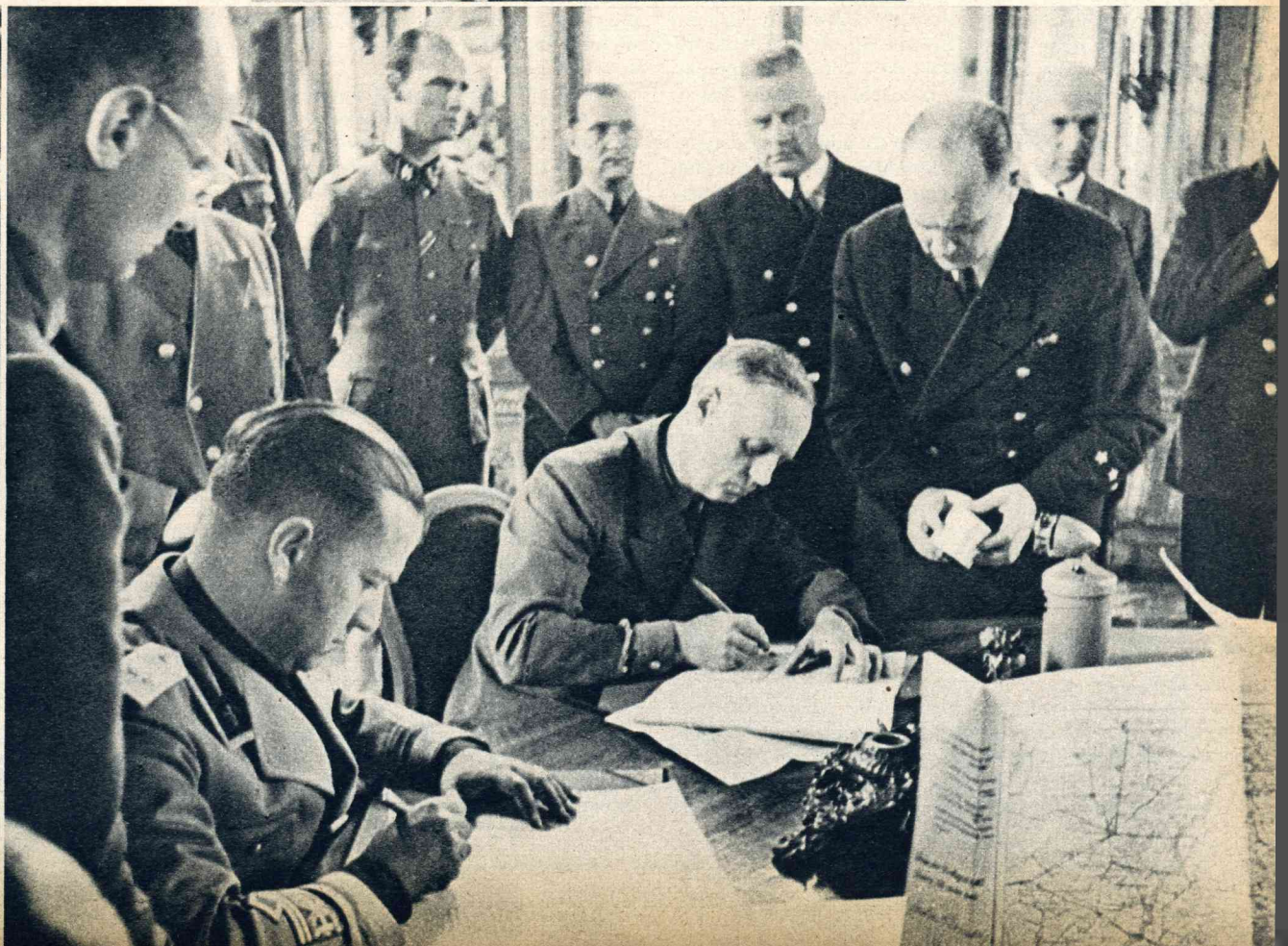

Na de vergeefsche onderhandelingen van Turnu-Severin: de voorzitter der Hongaarsche delegatie, gezant Andreas de Hory, neemt afscheid van den leider der Roemeensche afvaardiging, gezant Valer Pop.

In het slot Belvedere te Weenen: de Hongaarsche minister van buitenlandsche zaken graaf Csaky (rechts) bestudeert de kaart van 't Zevenburgsche gebied.

De vertegenwoordigers der spilmogendheden, de ministers von Ribbentrop en graaf Ciano, onderteekenen de scheidsrechterlijke uitspraak in het Belvedere-paleis te Weenen. (Foto's Recla)

AMOR OP HET VLEGVELD

Ja, zuster Hanna had goede oogen, die najverig over den dokter waakten en die gezien hadden, dat zijn genegenheid in geen enkel opzicht werd beantwoord. Zij had gevoeld, hoezeer hij daaronder leed en zij had met een zekere bevreemding begrepen, dat hij ook later, toen juffrouw Lenz reeds lang uit de kliniek was vertrokken, bij zijn verdere pogingen blauwtjes had geloopt. Hoezeer hij aan juffrouw Lenz gehecht was, had zij pas 'n jaar geleden bij zijn vertrek ondervonden, toen hij haar opdroeg, om hem uitvoerige berichten over het leven en streven van juffrouw Lenz na te sturen.

Waarom had zij hem toch verteld, dat haar zuster Gertrud op de Hafenplatz juist naast juffrouw Lenz woonde? Wel is waar had zij toen dr. Wauer's verzoek ronduit kunnen afslaan, maar wie had de kracht, om ook maar één van zijn vragen met een weigering te beantwoorden?

Toen was de brief, die voor den eersten keer den naam Herman Wolf bevatte, naar Boston gegaan. Van dien dag af was het briefschrijven haar lichter gevallen; zij glimlachte om den man, dien beroemden chirurg Wauer, die luchtkasteelen bouwde.

Zuster Hanna begreep hem niet meer: waarom maakte hij het zich toch zoo moeilijk? Waarom kwam hij niet tot haar, die nu negen jaar bij hem was, iederen dag met zorgende gedachten en een kloppend hart, dat moederlijk en om liefde vragende voor hem sloeg? Maar zoo eenvoudig, volgens rechte lijnen, verliep het leven niet. Het was ingewikkeld en ging langs kronkelende paden, en voor de vijfendertigjarige hoofdzuster Hanna Gebhardt was het een zware beproeving.

Nu hoorde zij op de trap de beide doktoren terugkomen. Dr. Wauer trad, gevolgd door dr. Hengel, het vertrek binnen. Zuster Hanna stond op, greep het journaal en noteerde de aanwijzingen van haar chef.

Het was merkwaardig, hoe in de vier dagen, dat dr. Wauer terug was, in den toestand van de meeste patiënten verbetering was ingetreden. Van den eersten dag af had hij zich op zijn taak geworpen. Hij lette persoonlijk op de verpleging en de behandeling van ieder afzonderlijk geval. En datgene wat Wauer, naast zijn groote chirurgische successen, zijn reputatie van geniaal geneesheer had bezorgd, trad ook nu weer aan den dag: zijn welwillende en begrippe manier om met zieken om te gaan, zijn wil en zijn kracht die hij op zijn patiënten overdroeg, dat alles hielp mee om de ziekte te overwinnen. Als hij een ziekenkamer betrad, kwam hij als het ware uit een harde schil naar buiten; dan werd de helpende, troostende en genezende mensch in dokter Johan Wauer zichtbaar.

Rustig, kalm en beslist waren nu zijn aanwijzingen, die zuster Hanna in het journaal noteerde. Voor den volgende morgen werd een nieuwe operatie vastgesteld, personeels- en verplegingsvraagstukken werden nog besproken en daarmee was het onderhoud geëindigd. Dr. Wauer en zijn assistent wendden zich naar de deur, een teleurgestelde blik van zuster Hanna volgde hen. Nu zou zij hem pas in den namiddag terugzien.

Omstreeks den middag assisteerde zij dr. Hengel bij bacteriologische onderzoekingen. Dr. Hengel was een jonge, eersuchtige en in ieder opzicht kundige dokter, die de kliniek tijdens de afwezigheid van dr. Wauer uitstekend had bestuurd. Maar nu was hij toch blij, dat hij het grootste gedeelte van het werk en de verantwoording weer in de handen van dokter Johan Wauer kon leggen.

„Was de chef vannacht nog op de afdeeling?” vroeg dr. Hengel, terwijl hij den Bunsenbrander ontstak.

„Ja,” antwoordde zuster Hanna, „hij was beneden. Zuster Louise riep hem om vier uur naar kamer acht.”

Dr. Hengel schudde het hoofd: „Hij overwerkt zich weer. Wij moeten probeeren om hem dat uit zijn hoofd te praten, zuster. In den eersten nacht heeft hij tot drie uur opgezeten, in den tweeden nacht had hij een operatie die tot vijf uur duurde, gisteren weer om

KORTE INHOUD. Herman Wolf, invlieger van de Adler-vliegtuigfabrieken, is verloofd met de beeldhouwster Anna Lenz. Dr. Johan Wauer, een beroemd geneesheer, bemint haar ook, sinds zij in zijn kliniek verpleegd werd. In het atelier van Anna ontmoeten de beide rivalen elkaar voor 't eerst, juist nadat Wolf met een nieuw type vliegtuig een ongeuk heeft gehad, waarbij hij echter ongedeerd blijft. Wolf heeft een aanbod van zijn vriend Klein, om met een wetenschappelijke expeditie naar Zuid-Amerika te vliegen, afgewezen, omdat hij niet van Anna wil scheiden. — Zuster Hanna, de hoofdverpleegster in Wauer's kliniek, bemint den geneesheer in stilte.

vier uur er uit en dan iederen morgen punctueel ochtendvisite. Dat houdt hij niet uit.”

Zuster Hanna zag op. „Hoe dat zoo?” vroeg ze. „Heeft hij zich beklagd? Of heeft hij bij u zijn hart gelucht?”

„Ach wat,” zei dr. Hengel, „dat is toch zeker duidelijk. De man heeft in Amerika gewerkt als een paard en nu valt hij hier direct in den druksten tijd. Stelt u zich eens voor: zooveel trof ik hem in het röntgenarchief. Eerst dacht ik, dat hij in slaap was gevallen, maar toen zag ik, dat hij onbeweeglijk op een oude opname zat te staren. Volkomen weg! Plotseling wenkt hij me naderbij en vraagt: „Wat is dat, Hengel?” Het was een hartopname van een vroegere patiënte, u herinnert zich nog wel, die juffrouw Lenz.”

Zuster Hanna legde het reageerbuisje uit de hand en knikte stom. Dr. Hengel ging door: „Wat is dat, Hengel?” vroeg hij me nog een keer. Ik keek eens wat scherper en zei: „Dat is een genezen hartkamer-verwijding, dokter.” „Onzin,” zei hij toen met een zeldzamen nadruk, „dat is een droom en een dwaze wensch, de kwelling, de hoop en de inhoud van mijn leven.” Begrijpt u daar wat van? Ik ben toen maar weggegaan. Hij is volkomen overwerkt.”

De hoofdzuster zei daar niets op. Zij was de eenige, die een blik achter het gordijn van dr. Wauer's gevoelsleven had mogen werpen. Zij had het duur gekocht, met woelingen en pijn in haar eigen arm en afgewezen hart.

Dr. Johan Wauer zat om dezen tijd reeds lang weer in zijn spreekkamer. De kleine zwakte, die hem in het archief plotseling had overvallen, had hij energiek van zich afgezet. Hij was weer geheel en al de oude en trof schikkingen voor het verdere verloop van den dag.

Hij telefoneerde nu met zijn chauffeur in de garage. Om vier uur had hij een bezoek bij een collega afgesproken. Dat duurde tot even voor zes.

„... Je brengt me dan terug en om half acht rijd je met den wagen naar Hafenplatz vier. ... juffrouw Lenz. ... precies! En dan naar de opera, begrepen? Ja, ik geef je nog nader bericht.”

In den namiddag had Herman Wolf zijn laatste vlucht beëindigd. Het was gebleven zooals men had afgesproken. De drie „Sperwers” behielden de lichte motoren, Wolf had ook nog een kleine verandering aan de carburateurs laten aanbrengen en de laatste proefvlucht was tot ieders tevredenheid verlopen. Dr. Herschel en de geheele constructiestaf hadden bij de proefvluchten toegezien en nu Wolf de machine naar de montagehal rolde, liep Sturm hem als eerste tegemoet.

„Ben je nu tevreden, Wolf?” brulde hij door het lawaai van den nog draaienden motor.

Wolf knikte hem toe. Als men maar eerder naar hem had geluisterd, dan had het vliegveld Staaken deze drie kisten al een week geleden gekregen. Hij sloot den gastoevoer af en zes arbeidersvuisten grepen den vogel bij staart en vleugels. Wolf nam de vliegerkap van het hoofd en sprong op den grond.

„Heeft de oude je al gezegd, dat je morgen meegaat naar Staaken?” vroeg Sturm. „Keller en Horsten komen hier al vroeg, en dan zou jij de derde machine overvliegen.”

Ja, Wolf had er al iets van gehoord. Wiedemann, die alles wist, had hem er over gesproken. Maar nu kwam ook dr. Herschel: „Dus, mijnheer Wolf, u weet er van. Ik zou graag zien, dat u morgen mee-

vliegt naar Staaken, om daar nog een paar dagen over onze „Sperwers” te waken. U weet wat er voor ons op het spel staat en ik heb het zó met de directie van Staaken afgesproken. Die nieuwe eenpersoonsmachines zijn nog niet zoo ver en deze kleine verandering van lucht zal voor u niet zooveel uitmaken. Als de rit iederen dag van de stad naar Staaken en terug te omslachtig is, dan heeft Feldhammer nog wel een kamer voor u vrij. Morgenvroeg om negen uur start u. Ik denk, dat we elkaar nog wel zullen zien.”

Wolf verkleedde zich in de hal. Dat hij voor vijf, zes of meer dagen naar Staaken zou gaan, was in ieder geval een afwisseling. Hij trof daar weer oude kameraden, zag nieuwe gezichten, en het bier in de cantine van Staaken moest uitstekend zijn. Hij zou van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat op de been moeten zijn om toe te zien, hoe de drie „Sperwers” zich hielden. Het kon gebeuren, dat hij in al dien tijd niet één keer van het vliegveld kwam om Anna te bezoeken, juist nu die Wauer weer was opgedoken. ... Vanavond zou hij haar in ieder geval zien.

Wolf reed van het vliegveld eerst naar zijn kleine woning bij het Treptower Park. Negen maanden geleden was hij uit de binnenstad van Berlijn naar dit oostelijke voorstadje verhuisd, want hier had hij boomen en stukjes groen voor het venster, en de jaargetijden kwamen hem hier nader dan in de steenspelonk van de Geisbergerstrasse. Overigens hechtte hij weinig waarde aan zijn woning.

Of het aan zijn beroep of aan zijn karakter lag, wist hij zelf niet. Vaak had hij verlangen naar rust en huiselijkheid, maar als hij het zich goed indacht, meende hij er reeds bij voorbaat in te stikken. Misschien later, als hij wat rustiger was geworden.

Wolf lachte. Hij was nu vierenveertig jaar en hij wilde nu nog wachten tot hij kalmer werd! Dat zou wel niet meer komen.

Precies half zeven stopte hij met zijn wagen op de Hafenplatz. Hoog, nog boven de kruinen der boomen, lag het atelier van Anna.

Hafenplatz — het woord was vervuld van lawaai en rumoer, van het gedruisch van den arbeid. Het riep voorstellingen op van hooge kademuren en een mastbosch van talrijke schepen. Maar het woord was indrukwekkender dan de werkelijkheid. Het was een klein pleintje, met een dozijn oude boomen, waaronder tevreden burgers, kindermeisjes en schaffende werklui van de groengeschilderde banken toezagen op het spel der kinderen, die in den zandbak ravotten. Daarachter lag het water, een smalle gracht, waar zoo nu en dan binnenschepen kiezelen, steenen of andere bouwmaterialen losten. Dat was de Hafenplatz, een bijna verdroomd stukje Berlijn, dicht bij het bruisende verkeerscentrum van de groote stad.

Anna wachtte Herman aan de trap. Ze was nog gekleed in haar werkkiel, die hoog aan den hals sloot, het donkere haar goldde in luchtige krullen rond haar jong gezicht. Achter haar, uit de keuken van het atelier, steeg de prikkelende geur van spijzen. Anna had met avondeten gewacht, Herman rook zijn lievelingsgerecht — varkenskarbonade.

„Als je die morgen had klaargemaakt, dan had ik er misschien niets meer van gehad,” zei hij later, toen zij met Anna's moeder rond de kleine tafel aan den maaltijd zaten. „Ik ben morgen in Staaken, waar ik van den zomer al ben geweest. Maar nu zal het wel een paar dagen langer duren en ik geloof niet, dat ik iederen dag naar de stad kan komen.”

Anna keek teleurgesteld. „Dat zou jammer zijn. Maar enfin, dan treft het dubbel goed, dat je je karbonaadje nog vandaag hebt gekregen.”

Wolf zag haar vragend aan: „Hoe bedoel je: dubbel?”

Nu stak Anna hem over de tafel de hand toe: „Herman, belooft me, dat je nu niet kwaad wordt.

„Hier, kijk dit eens.” Zij reikte hem een enveloppe over. „Die is vandaag met de post gekomen.”

Wolf opende de enveloppe; er viel een kaartje voor de opera uit, met een briefje: „Ik verheug me op vanavond! Johan Wauer.”

„Hij verheugt zich dus op vanavond... nou, ik wensch hem veel plezier,” zei hij met saamgenepen lippen. Verder geen woord.

Het karbonaadje smaakte hem niet meer. Hij had Anna beloofd, zich niet kwaad te maken, maar voor den drommel, die dokter Wauer dreef het nu wel wat ver! Hij was gisteren duidelijk genoeg geweest. Hij legde zijn vork neer. Smeekend zag Anna hem aan en ze zei: „Herman, let er niet op. Of had ik het je heelemaal niet moeten laten zien? Kijk eens, ik maak van dit kaartje toch geen gebruik. Wij gaan dadelijk samen naar de bioscoop. Wees verstandig en bederf voor ons beiden den avond niet.”

Doch in Wolf brandde de woede. Natuurlijk wist hij, dat Anna er geen zin in had, met Wauer naar de opera te gaan, en hij wist even goed, dat het onrechtvaardig van hem was, om haar dit ongelooflijke optreden van Wauer aan te rekenen, doch hij was zoo ontstemd, dat zelfs Anna's teedere, over zijn haar streelende hand hem niet zachter stemde.

Langzamerhand werd het eten koud.

„Zal ik me verkleeden voor de bioscoop of zullen we liever hier blijven?” vroeg Anna na eenigen tijd.

Eer Wolf antwoordde, werd aan de voordeur gebeld. Zij zagen elkander verbaasd aan, Anna ging naar buiten.

Wolf bleef in het atelier. Hij hoorde buiten een vreemde mannenstem, maar toen hij plotseling hoorde: „... en zegt u dan tegen dokter Wauer...”, was hij met één sprong op de been en bij de deur, waar hij een in groene chauffeurs-uniform gekleeden jongeman zag staan. Wauer wilde Anna voor de opera laten afhalen! Dat was wel het toppunt van brutaliteit.

„Zeg tegen dien dokter Wauer, dat hij maar een ander zoekt om mee naar de opera te gaan,” bulderde hij den chauffeur toe. „Zeg hem dat maar, namens juffrouw Lenz! En zeg hem namens mij, dat ik van harte hoop, dat hij hier gisteren voor het laatst is geweest. Mijn naam is Wolf, dan weet ie het wel!”

Schouderophalend blikte de jonge man naar Anna, die er, ietwat verlegen over den woedenden uitval van Wolf, bij stond. Hoe kon Herman zich tegenover een chauffeur zoo laten gaan?

Ze wendde zich tot den chauffeur: „Zeg alleen, dat ik vanavond niet kom. De roden heb ik gisteren al zelf aan dokter Wauer verteld. Dank je wel.”

„Herman, je hebt je dom en onbeheerscht gedragen,” begon Anna, zodra ze in de kamer terug waren. „Wat gaat dat den chauffeur aan? Ik had al half verwacht, dat Wauer zijn auto zou sturen. Misschien heeft hij gisteren niet goed begrepen, dat wij voor vanavond hadden afgesproken...” Toen viel haar blik op Wauer's brief. „Hé,” zei ze. „we hadden dien chauffeur de kaart moeten teruggeven.”

Wolf stond voor het raam, met den rug naar haar toegekeerd. Nu wendde hij zich om, ging naar de tafel, nam de enveloppe met het kaartje en zei: „Je gelooft dus, dat hij ons gisteren niet goed heeft begrepen? Goed, dan zal ik het hem nog één keer zóó duidelijk zeggen, dat hij het nooit meer vergeet.”

Hij ging de deur uit en Anna hoorde, hoe hij buiten zijn jas van den kapstok nam.

Zij liep hem achterna: „Herman, waar ga je heen?”

„Mijnheer Wauer zal nu in mijn gezelschap van de opera mogen genieten. Hij verheugt zich op vanavond, schreef hij. Nou, ik ook!”

Eenige minuten later hoorde Anna zijn auto weggrijden. Nu had hij den avond, waarop ze zich beiden zoo verheugd hadden, bedorven. Jammer, dat mannen toch zoo dom konden zijn! Nu zouden twee volwassen mannen ruzie maken om haar, tegen elkaar schreeuwen en beleedigende woorden zeggen. Plotseling kreeg zij echter een gevoel, alsof dit onderhoud haar niet aanging. Zij zou nooit van Wauer kunnen houden. Maar hield zij wel van Herman? Een jaar geleden, ze was toen vierentwintig, waren zijn krachtige, innemelijke natuur, zijn rondborstig karakter en zijn heerlijke onbekommerdheid in haar leven gekomen. Hij was veel ouder dan zij, maar zijn hart bleef eeuwig jongensachtig en dit hart had haar met zijn beschermende warmte omvat. Het was verbazingwekkend, hoe snel ze in dien tijd aan elkaar gewend waren geraakt. Maar vaak ook voelde ze met 'n plotseligen schrik, hoe leeg het om haar en hoe alleen ze was, ook in gezelschap van Wolf.

VIERDE HOOFDSTUK

Het was reeds even over achten, toen Wolf in snelle vaart het plein van de opera opreed, zijn wagen tusschen de parkeerende auto's stuurde, jas en hoed achterin legde en naar den helverlichten ingang liep. Hij keek op zijn kaart, hij had een plaats op de vierde rij parket. Toen hij door de vestibule ging, klonk juist het laatste belseignaal.

Nu hij zich plotseling in een stroom van feestelijk gestemde lieden bevond, in het gewirwar van vrouwen met ruischende japonnen en heeren met blinkend witte overhemden, begreep hij, hoe dwaas het was geweest, om in deze omgeving een onderhoud met Wauer te zoeken. En hoe onrechtvaardig ook om Anna nu alleen te laten. Een echte domme jongensstreek.

Maar het was te laat. De controleur had zijn kaart reeds afgescheurd en nu wilde hij niet uit den weg gaan voor wat komen zou. Reeds werd het donker. Hij zag den dirigent met een welhaast bezwerende beweging zijn orkest in actie brengen, hij hoorde het zingen der violen, de celli vielen in, het voorspel begon. Een paar heeren stonden op, daar zag hij een leeg plaats en daarnaast een donker gezicht, dat zich glimlachend tot hem wendde: dr. Johan Wauer. Hij neigde zich tot een korten groet voorover en hij hoorde Wauer's fluisterende stem: „Ik had u al verwacht, mijnheer Wolf!”

De oude woede over Wauer's glimlachende brutaliteit steeg hem naar het hoofd; hij moest zich met geweld bedwingen, want ten slotte was het onmogelijk om hier schandaal te maken. Daarom antwoordde hij hoegenaamd niet. Hij beet zich op de lippen en trachtte zijn aandacht op de muziek te vestigen.

Het voorspel was afgelopen, het gordijn ging omhoog en de smeltende aria: „Wie sich die Bilder gleichen” klonk. Wolf had de Tosca nog nooit gezien: met een ietwat oppervlakkig oordeel had hij Puccini nooit voor een groot componist aangezien, doch nu werd hij overweldigd door de oneindige harmonie van deze muziek. Het spel op de planken boeide hem en toen de beroemde Maria Vachina optrad, was al het tegenwoordige vergeten en verdwenen.

Vervolg op blz. 22

Heerlijke
Victoria-biscuits
van groote waarde als bijvoeding!

Geeft uw kinderen, als zij om 4 uur uit school komen **Cream Crackers** van Victoria! Zij smullen van die voedzame brosse biscuits, belegd met jam of kaas. Ook aan ontbijten koffietafel, bij de thee en 's avonds, zijn ze een welkome versnapering. **25 ct. per 2 ons.**

Victoria-biscuits zijn voedzaam en daarom bijzonder geschikt als bijvoeding naast het broodrantsoen.

Samenstelling:

	Cream Crackers	Vicrokant
Eiwitten	9%	7%
Koolhydraten	72%	48%
Vetten	17%	42%
Zouten	2%	3%

Vicrokant, de ziltige, croquante Victoria-biscuitjes zijn altijd een succes, als gij uw gasten eens met iets heel anders wilt verrassen. Buitengewoon licht, dus U kunt er gul mee zijn! Er gaan meer dan 50 stuks in 2 ons. Vraagt ze uw winkelier: **25 ct. per 2 ons.**

Victoria

SPAAR ZEEP DOOR VIM!

Mijn potten en pannen
zijn erg vuil, maar ik heb al
mijn zeep nodig voor de was!

Maar neem dan toch Vim
voor je potten en pannen;
dan worden ze prachtig
schoon, zonder dat je er
zeep bij nodig hebt. En bovendien
gaan ze zo lang mee, omdat niets
veiliger reinigt dan Vim!

**VIM, HET „AUTOMATISCHE”
REINIGINGSMIDDEL, BE-
SPAART U GELD DOOR
ZIJN VEILIGE WERKING.**

overal
zonder bon
ver verkrijgbaar!

De export van roode kool is in Broek op Langendijk in vollen gang. Bij duizenden worden ze opgeladen om naar België te worden verzonden. De uitvoer bedraagt ongeveer 20% van den geheelen oogst. (Foto Pax-Holland)

Binnenlandsch Nieuws

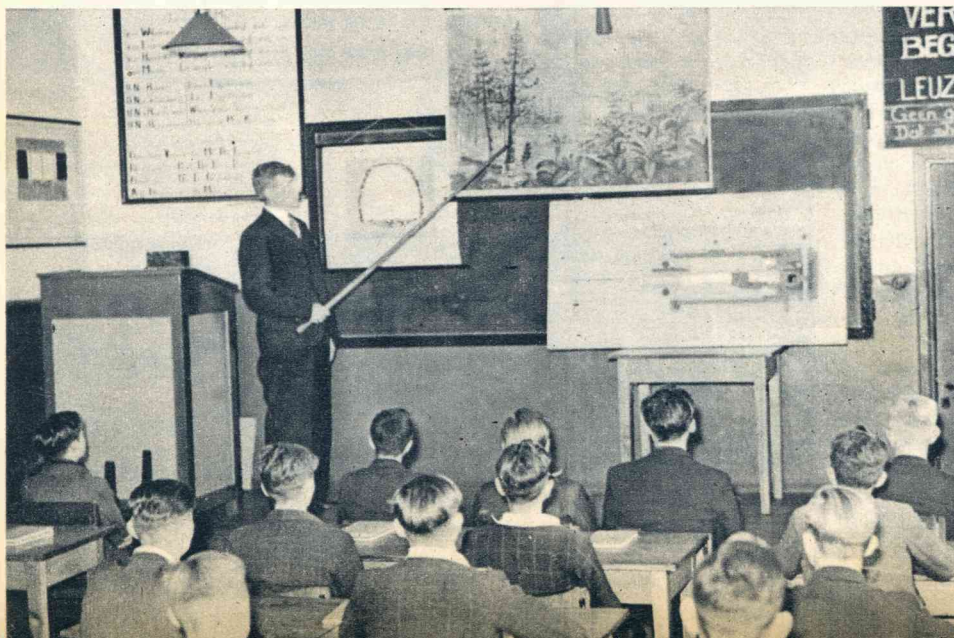

De omstandigheden brengen mee, dat hartstochtelijke rookers zich toe gaan leggen op het rooken van pijpen. Vandaar dat de pijpenindustrie plotseling is opgeleefd. Na het gieten van de pijpen worden ze uit de vormen gehaald. (Foto Polygoon)

Bij de Limburgsche mijnen wordt groote aandacht besteed aan de opleiding van jonge arbeidskrachten, die na de leertijd in de ondergrondse werken de plaatsen van ouderen, die geleidelijk afvloeien, kunnen gaan bezetten. De omvang van deze opleiding is zoo groot, dat in normale omstandigheden geheel kan worden voorzien in de behoefte aan geschoold personeel. In het leslokaal krijgen de leerlingen les in den mijnbouw. (Foto Polygoon)

In sommige streken van West-Friesland is men bezig met het plukken van vlierbessen. Deze vruchten worden uitgeperst, waarna er siroop van wordt gemaakt, hetgeen zeer heilzaam werkt bij verkoudheid; tevens kan men jam van de bessen maken. Nadat de bessen geplukt zijn worden zij met een vork van de steeltjes afgeritst. (Foto Polygoon)

Op de weilanden in de omgeving van Den Haag is men op het oogenblik bezig met het binnenhalen van den oogst.
(Foto Polygoon)

Een bewoner van Weesp, wien het een doorn in het oog is, dat zijn medebewoners de Achtergracht als vuilnisbelt gebruiken, is er toe overgegaan ter plaatse een bord met bovenstaand opschrift aan te brengen.
(Foto Pax-Holland)

Om jonge Nederlandsche en Deutsche kunstenaars vooruit te helpen arrangeert de rijkscommissaris rijksminister dr. Seyss Inquart van tijd tot tijd zg. huisconcerten. Donderdag speelde met groot succes voor den rijkscommissaris en Nederlandsche en Deutsche genoodigden o.a. het Zepparoni-kwartet. Tijdens het optreden van dit kwartet, links op de foto de rijkscommissaris rijksminister Seyss Inquart.
(Foto Polygoon)

In Alkmaar heeft het poortje in de Langestraat dringend behoefte aan restauratie.
(Foto Pax-Holland)

Op het hoofdbureau van politie te Den Haag heerscht op het oogenblik veel drukte in verband met de aanvragen om 's avonds na tien uur op straat te mogen. De gegadigden worden aan een nauwkeurig verhoor onderworpen.
(Foto Polygoon)

Houdt U het voor mogelijk, dat er met vele vrouwen dagelijks precies hetzelfde geschiedt, als wij U met deze afbeelding toonen? Deze vrouwen doen bij haar dagelijksche schoonheidsverzorging niets anders, dan het hoofd van den romp scheiden. Zij verkeerden in de meening, dat het voldoende is het gezicht te verzorgen om jong te blijven. Maar het gezicht kan dan alleen jong blijven, wanneer ook het geheele lichaam jong gehouden wordt! Wanneer b. v. het huidweefsel der borst te lijden heeft van een minder-goede bloedcirculatie, dan doet zich hetzelfde euvel bij de gezichtshuid voor. Eerst zodra de geheele lichaams huid systematisch verzorgd wordt, kan de heele mensch en dus ook het gezicht jong blijven. Tot deze systematische verzorging der lichaams huid behoort de dagelijksche bepoederling met Vasenol, omdat op die wijze de bloedcirculatie bevordert wordt en den cellen nieuwe voedingsstoffen toegevoerd worden. Daardoor wordt het huidweefsel weer elastisch. De heele mensch voelt zich frisscher en ziet er jonger uit!

Vasenol TOILET POEDER

KOOP OP UW ZEEP BONNEN SUNLIGHT ZEEP

EEN HEEL PAK SLECHTS 12½ CT.
VERKRIJGBAAR OP TWEE BONNEN

5.141 0141

AMOR OP HET VLIEGVELD

Vervolg van blz. 19

Na het tweede bedrijf vroeg Wauer ronduit:

„Stelt u nog bijzonderen prijs op de derde acte?”

„Neen,” antwoordde Wolf. Op de nadrukkelijke vraag van dr. Wauer kwam dit woord bijna automatisch uit zijn mond.

„U vindt het dus goed, dat wij weggaan? Wilt u bij mij thuis komen?”

Bij Wauer thuis? Neen, wat ze nu te bespreken hadden, kon beter op een andere, neutralere plaats gebeuren, meende Wolf.

„Dus niet...? Goed! Dan doet u een voorstel? Of kent u dat kleine wijnrestaurant aan de Wilhelmstrasse? Acoörd... Goed dan!”

Wauer ging naar de garderobe, waar de juffrouwen zich sterk verwonderden, dat men de gastuitvoering van Maria Vachina nog voor de derde acte verliet. Wolf, wiens jas zich in den wagen bevond, wachtte intusschen bij den ingang.

Wauer stapte bij Wolf in en gaf zijn chauffeur opdracht, hem later met zijn grooten wagen af te halen. Het was een korte, stille rit van de opera naar de Wilhelmstrasse, waar Wolf het kleine, intieme wijnrestaurant uit vroeger jaren kende. Zij namen plaats in een nis aan een tafeltje, afgezonderd van het overige publiek.

„Ten eerste,” begon Wolf, „wilt u me toestaan, dat ik u het bedrag voor de kaart teruggeef.”

„Het spijt me zeer, maar ik had vrijkaarten, mijnheer Wolf — die zijn niet te koop,” antwoordde Wauer. „U moet dus maar denken, dat u was uitgenodigd, ook als u dat onaangenaam zou vinden. En bovendien, ik had u verwacht.”

„Dan hoop ik, dat u nu mijn gast wilt zijn: dan staan we weer quitte en spreken we gemakkelijker met elkaar.”

Wauer accepteerde deze uitdaging en Wolf voelde het als een opluchting. Wauer was zijn tegenstander, maar hij was niet ontoegankelijk voor de regelen der sportiviteit.

„Om nu direct op de kern van de zaak te komen, dokter,” aldus leidde Wolf het eigenlijke gesprek in. „als u mij, zooals u zegt, heeft verwacht, waarom koos u dan niet den gemakkelijker en meer beschaafden kortsten weg? Waarom deze comédie tegenover juffrouw Lenz?”

Ondertusschen kwam de kellner, die twee glazen Moezel bracht. Wauer hief zijn glas en Wolf dankte.

„Ik zal u eens wat zeggen, mijnheer Wolf,” begon dr. Wauer. „Als we de kern van de zaak willen behandelen, moeten wij ons niet bij het voorspel ophouden. Ik geef toe, dat ik aanvankelijk niet van plan was om met u naar de opera te gaan. Maar ik heb nu eenmaal een nauwkeurig combinatievermogen...”

„En toen juffrouw Lenz niet punctueel verscheen, vermoedde u of combineerde u, dat ik zou komen,” vulde Wolf aan.

„Precies! U ziet, ik speld u niets op uw mouw. Maar ik neem aan, dat het u per slot van rekening weinig interesseert, hoe en langs welke wegen wij nu hier bij elkaar kwamen. We zitten hier nu eenmaal en ook ik heb geen seconde aangenomen, dat u mij ter wille van de prachtige stem van Vachina gezelschap hield.”

„Neen,” antwoordde Wolf, „maar ik wilde u vragen, met welk recht u zich eigenlijk in het leven van juffrouw Lenz dringt?”

„U vraagt mij, met welk recht? Ik zou u dezelfde vraag kunnen stellen. Met welk recht neemt u zich daartegen te kunnen verzetten? Zooals ik gisteren merkte, is u met juffrouw Lenz bevriend of misschien nog wel inniger verbonden... u bemint haar misschien. Dus u heeft zich ook eenmaal in het leven van deze jongedame gedrongen en nu meent u, dat uw succes u bijzondere rechten, zelfs uitsluitende rechten geeft?”

„Ja, ik houd van Anna en zij houdt van mij. Dat is alles wat ik u met den meesten nadruk wil zeggen. Onder mannen van eer is dat tot nu toe genoeg geweest en ik hoop ten zeerste, dat u hieruit uw gevolgtrekkingen zult maken.”

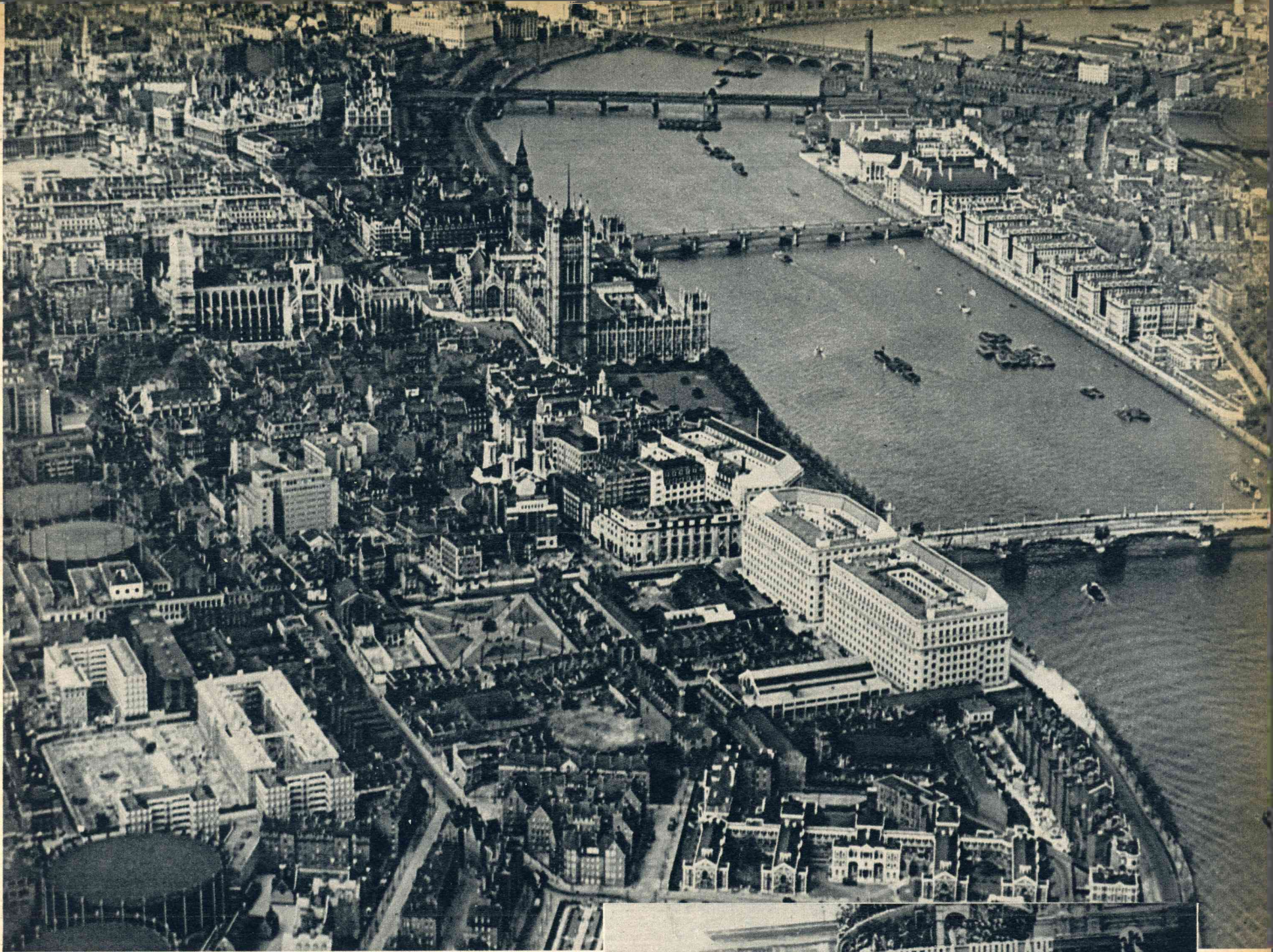
Wolf sprak dien laatsten zin met krachtigen nadruk. Wauer draaide, terwijl hij op zijn handen neerzag, zijn wijnglas bij den voet in het rond en hief nu, bijna geamuseerd, het hoofd op: „Zegt u eens, vindt u ook niet, dat u zich zoodoende een beetje te hoog te paard zet? Ik zou u deze zaak van mijn standpunt willen verklaren. Wij zijn hier als mannen onder elkaar... Ik ken namelijk juffrouw Anna langer dan u en de eerste kennismaking met haar beteekende voor mij een totale omwenteling in mijn leven. Iedere ontmoeting met Anna is mij, zelfs vandaag nog, als een ontwaken uit een diepe bewusteloosheid en daarbij zie ik in haar meer dan uitsluitend het meisje Anna Lenz. Ik voel in haar een persoonlijkheid, een kunstenaarssense en een talent, dat ik tot geen enkelen prijs zou willen verstikken. Ik ben gisteren geschrokken. Een bloeiend talent is ineengeschrumpeld. Ik heb het werk van Anna gezien: er zit geen vuur, geen élan meer in. En waarom? Omdat u haar gaven overdekt met uw liefde, met uw ongetwijfeld eerlijke liefde, maar die dan ook alles in dit jonge talent dreigt te dooden, die haar iedere ontplooiing belemmert. U is ook niet jong genoeg meer om haar nog lang te laten wachten.

Neem me niet kwalijk, dat ik u dat zoo onhartelijk zeg, maar het is met mij precies zoo, want ik ben nog ouder dan u. Daalt u eens tot op den grond van uw hart en als u daar ziet, dat in uw gehechtheid aan dit meisje geen spoor van egoïsme te vinden is, dan kunt u me pas zeggen, dat ik geen recht heb mij in Anna's leven te dringen. Want wat bij u onrechtvaardig is, wordt bij mij gerechtvaardigd. Ik wil u niet de onbescheiden vraag stellen, wat u Anna kunt bieden. Maar ik wil u wel zeggen, dat ik haar de mogelijkheid kan verschaffen om een vrijere en bewustere persoonlijkheid, een grooter kunstenaarssense te worden.”

Wolf luisterde verwonderd toe. Begreep die man dan niet, dat in zijn rede- neering één beslissende factor ontbrak? Hij antwoordde:

„Maar hoe staat u er dan tegenover, dat Anna geen lust heeft om door u een vrijere persoonlijkheid te worden? Zover mij bekend, heeft u Anna driemaal in twee jaren ten huwelijk gevraagd, gisteren voor het laatst? Ze wil niet, ze wil eenvoudig niet!”

Vervolg op blz. 24

Een luchtfoto van Londen, dat door groote Duitsche vliegtuigformaties hevig werd aangevallen en gebombardeerd. In het midden langs de Theems ziet men het parlamentsgebouw.
(Archief-foto)

LAATSTE NIEUWS

Het nieuwste type horizontale en duikbommenwerper van Duitschland, de Junkers Ju 88, die in den strijd tegen Engeland met succes werd ingezet.
(Foto Atlantic)

Voor het ministerie van volkscultuur te Rome is een enorme kaart opgesteld, waarop met kleine opprikbare vliegtuigen de verrichtingen van het Italiaansche luchtwapen worden aangegeven.
(Foto Ass. P.)

stralende
SCHOONHEID

kan een vrouw alleen behouden als zij haar uiterlijk doelmatig verzorgt. Geen enkel schoonheidsmiddel kan haar zulk een natuurlijke charme verlenen als Vinolia Vanishing Cream, die door haar speciale samenstelling en extra fijne emulgering de teerste huid zacht en blank als room maakt.

Als onderlaag voor poeder is deze heerlijke cream eveneens bijzonder geschikt.

TUBEN VANAF 35 CT. - LUXE POTTEN VANAF 45 CT.

De moderne vrouw gebruikt elke avond voor het naar bed gaan Vinolia Cold Cream, de onmisbare nacht-cream

VC 109-0141

MW 2

KIES de juiste
studieleiding

Studeer
techniek
thuis

PBNA ARNHEM

200 leervakken, 120 leraren, 5000 cursisten

Opleiding voor alle examens in:

Bouwkunde - Waterbouwkunde
Werktuigbouwkunde - Electro-
techniek - Chemische techniek

Speciale cursussen:

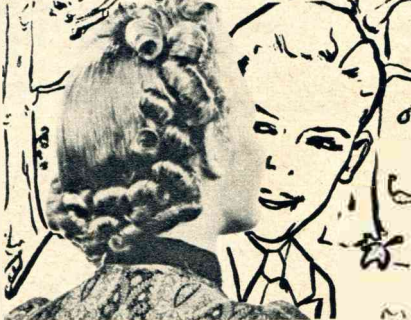
Middenstandsdiploma - Boek-
houden - Zuiveltechniek - Textiel-
technicus - Reclame-assistent enz.

COUPON voor kosteloos
prospectus P

Naam

Adres

„De zachte glans over jouw haar

is toch het mooist van alles”!

„Het bos is sprookjesachtig mooi, maar jouw zacht, glanzend haar is toch nog oneindig mooier!” Tineke lacht: zij weet, hoe trots hij is op haar donkere krulhaar. „Alles aan haar is natuur”, denkt Jan. „en niemand heeft zulk mooi haar als zij!” Tineke weet, dat het zo zacht en glanzend is geworden door Brunetta, het alkalivrije haarwasmiddel, dat zij al jaren gebruikt.

Blondona en Brunetta zijn beide volkomen alkalivrij. Daar Blondona Kamillofleur bevat, het extract van bergkamillen, dat zelfs donker geworden blond haar weer licht en glanzend maakt, en Brunetta door het preparaat Hequil donker haar een diepe, warme gloed verleent, krijgt het haar een bijzondere schoonheid. Bovendien droogt het na het wassen met Blondona of Brunetta verrassend snel en is het ook gemakkelijk te kappen.

BLONDONA
VOOR BLOND HAAR
BRUNETTA
VOOR DONKER HAAR
DE MODERNE ALKALIVRIJE HAARWASMODELEN

VH 144-049

AMOR OP HET VLIEGVELD

Vervolg van blz. 22

Wauer glimlachte. „Ze wil niet... Ja, dat heeft ze me drie keer gezegd, maar ik zal het haar misschien nog driemaal vragen en ik garandeer u, mijnheer Wolf, eenmaal zal ze zeggen: „Ik wil”. U zult me nu misschien zeggen, dat u haar liefde heeft, maar wie kan dat met absolute zekerheid van een ander mensch zeggen? Kijkt u eens, mijnheer Wolf, ik kan u niet eens vragen: „Verspert u mij den weg niet,” want u bent eenvoudig niet in staat om hem te versperren.”

„Dus u acht mij een zoo geringen tegenstander? Ik moet u zeggen, ik had betere gedachten van mezelf. Maar ik ben benieuwd, aan welken kant de ontuchtering later het grootst zal zijn.”

Wauer schudde het hoofd: „U begrijpt mij nog steeds niet. Er is op den weg naar het hart van een ander geen tegenstander dan alleen het eigen hart. U hindert mij niet. Maar als ik u hinder, dan is dat een teken, hoe vlak en eentonig het terrein van uw liefde is, dat u nu al mijn schaduw opmerkt.”

Het was even na middernacht, toen Wolf dit hopeloze gesprek eindelijk afbrak. „Goed, dokter, als u dus meent, dat ik u niet als een tegenstander in den weg sta, ga uw gang, dat is uw zaak. Maar ik zeg u, dat u het op uw weg niet eens tot mij, laat staan tot Anna Lenz zult brengen. In ieder geval was het voor mij nuttig en leerzaam, dat ik u eindelijk heb leeren kennen.”

„Ik ben 't volkomen met u eens,” antwoordde Wauer. „U heeft als oud soldaat gelijk om het front overzigtelijk te maken. En duidelijker kon ik het mijne wel niet voor u afteekenen.”

Daarmee was het gesprek der beide mannen afgelopen. Wolf betaalde en buiten werden ze ontvangen door de koude Maartsche lucht. Het was een sterheldere hemel, het voorjaar was nog verre.

Wauer nam vriendelijk afscheid, alsof hij een ouden cafévriend verliet en pas toen de auto om den hoek was verdwenen, opende Wolf de deur van zijn eigen wagen.

Geruimen tijd zat hij stil achter het stuur. Hij voelde het gesprek met Wauer nog spookachtig en onwaarschijnlijk rond zich zweven. Hadden zoowel Wauer als hij niet over Anna gesproken zonder haar beeld voor oogen te zien, en over haar onderhandeld als over een stuk goed? Hadden zij niet naar haar gedongen, zonder haar 'n stem in het kapittel te geven.

„Egoïsme” heeft hij het genoemd, dacht Wolf. Was het werkelijk egoïsme,

dat hem aan Anna bond? Was het de neiging om een jong en warm leven naast het zijne te weten? En was het een onderdrukking van haar persoonlijkheid, als hij trachtte haar leven aan het zijne te binden?

Hij trapte op den starter. Anna zou nu wel slapen. En morgen moest hij om negen uur van Tempelhof naar Staaken vliegen. Hij zou haar voor dien tijd nog een keer opbellen, maar wat moest hij haar dan zeggen?

VIJFDE HOOFDSTUK

Merkwaardig,” zei de marconist Nagel, terwijl hij de koptelefoon afzette en naar de tafel ging om de laatste berichten op de weerkaart aan te tekenen.

„Wat is merkwaardig?” vroeg Brandt, die den zender bediende.

„Stettin meldt op zijn korte golf een depressie met waarschijnlijk onweersontladingen. Hoe is dat mogelijk, einde Maart en dan al onweer?”

Brandt, met zijn hand nog op den morsesleutel, vond dat heelmaal niet zoo merkwaardig. Sinds gisteren was er een massa warme lucht binnengedrongen, de dag was abnormaal warm geweest, bijna als in Mei.

„Hoe ziet het er nu buiten uit?” vroeg Brandt.

„Ik heb er geen idee van,” antwoordde Nagel. „Toen ik uit de cantine kwam, was het nog helder, maar boven Spandau zat het al dicht. Is Königswusterhausen al geweest?”

Brandt schudde zwijgend het hoofd. Het zoemen van den zendermotor, het tikken van de klok en 't knetteren van de tabak in de pijp van Brandt vormden de eenige geluiden, die in het radiostation van het vliegveld Staaken te hooren waren. Het was elf uur. Een schel, kalkwit licht viel uit de gloeilampen op de werktafels der beide marconisten.

Plotseling viel ergens een deur in het slot, een windvlaag veegde een paar papieren van Nagel's werktafel en Brandt stond op om het venster weer te sluiten. Doch toen hij het hoofd naar buiten stak om de lucht aan te zien, blies de wind hem een volle lading opgewaaid stof in het gezicht.

„Haal nog vlug een paar fleschjes bier uit de cantine, voordat de bui losbreekt,” riep hij tot Nagel, terwijl hij zich het stof uit de oogen wischte. „Daar komt me toch een bui aan, nee, dat is...”

Wordt vervolgd

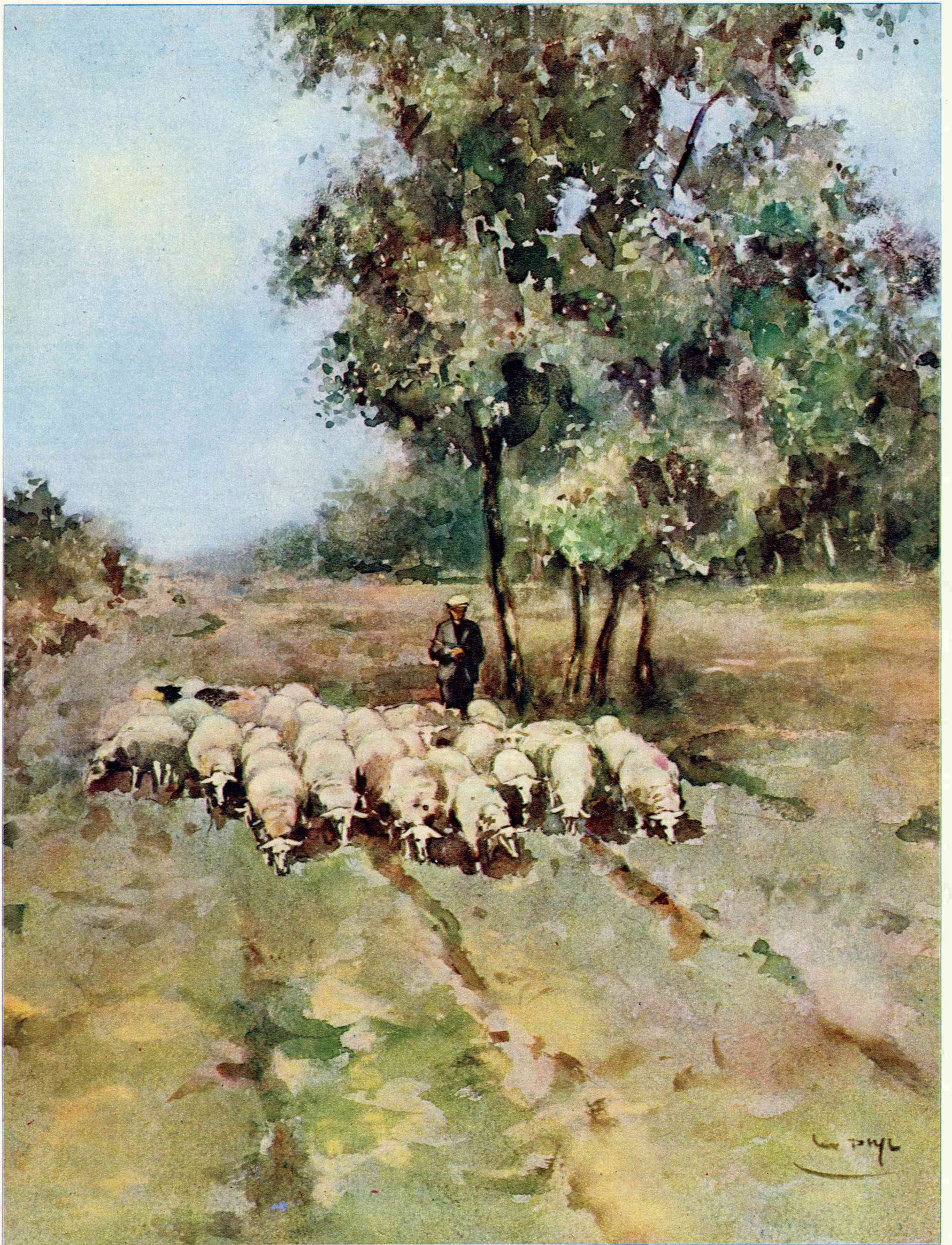
GRATIS ONGEVALLENVERZEKERING

In verband met het bepaalde in artikel 9 der verzekeringsvoorwaarden deelen wij onzen abonné's mede, dat aan artikel 5 sub g wordt toegevoegd:

„indien het ongeval het gevolg is of mede het gevolg is van door de daartoe bevoegde overheid vastgestelde verduisteringsmaatregelen en het ongeval zich tevens buitenshuis voordoet”.

DE DIRECTIE.

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. — /1.62½ per kwartaal of /0.12½ per week. Franco per post /1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën /7.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureau's: HAARLEM, Nassaulaan 51, Telef. Int. 13866. Giro nr. 142700. AMSTERDAM, Singel 263, Telef. Int. 33170. Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Statensingel 179b, Giro nr. 101981. 's-GRAVENHAGE, Stationsweg 95, Telef. Int. 111666. Giro nr. 43141. UTRECHT, Biltstraat 142, Telef. Int. 13473. Giro nr. 149597. ENSCHEDE, Oldenzaalschestraat 56, Telef. Int. 2188. Giro nr. 383773. ARNHEM, Nieuwe Plein 42, Telef. Int. 24825. Giro nr. 383772. 's-HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27, Telef. Int. 4286. Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstr. 20, Telef. Int. 5851. Giro nr. 124690. VLISSINGEN, Badhuisstraat 5, Telef. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevallenverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar

AAN DEN BOSCHRAND

Sumatra, een der parels in de kroon onzer Oost-Indische koloniën. In alle opzichten een mooi en een rijk eiland. Het is in Sumatra's noord-oostelijk gebied, dat, voornamelijk op de hoogvlakten, de Bataks, waarover in dit artikel wordt gehandeld, wonen. Op bovenstaande foto: een Sumatraans bergdorp.

VAN „KANNIBALEN” TOT BESCHAAFDE MENSCHEN

Hoe de Bataks in een halve eeuw veranderden

Als er één volk in onzen Oost-Indischen archipel leeft, dat zich de zegeningen van een geordend bestuur heeft weten eigen te maken, dan is het wel het Bataksche volk. Maar wie dat zoo neerschrijft, moet al direct aan het toelichten gaan. Want de Batakstammen, die de plm. 900 m hooggelegen vlakten van Noordwest-Sumatra, om het Tobameer, bewonen, vormen geen eenheid. Vóór de hand van het Nederlandsche bestuur orde en vrede schiep, leefden die stammen vrijwel steeds met elkaar op voet van oorlog. De Karo- en de Toba-Bataks, de mannen van Augkola en van Mandailing gunden elkaar het licht in de oogen niet, en deden onophoudelijk invallen op elkaars gebied.

Daarom werden de nederzettingen versterkt en verkeerden de bewoners in een permanenten staat van verdediging. Overigens hadden de Bataks in de meer afgelegen gebieden de liefelijke gewoonte overwonnen vijanden (en ook anderen) op te eten. Deze „ge-

Karo-Bataksche vrouwen verkopen djeukolozaden op den pasar (markt) van Sibolang.

woonte” bestond zelfs in het begin dezer eeuw nog in enkele uithoeken. Niemand, die thans door de Batak-landen reist, kan zich voorstellen, dat er nauwelijks een halve eeuw geleden zulke toestanden in dit in vele opzichten gezegende land hebben geheerscht. Want, al is nog lang niet alle animositeit en rivaliteit tusschen de Batak-stammen verdwenen, al kuipen ook nu nog de hoofden tegen elkaar, al blijven stamverschillen zelfs tusschen de gekerstende Batakkers bestaan, de indruk, welken men krijgt, is die van een rustig en goed bevolkt land. In vroeger tijd waren de nederzettingen dikwijls slechts tijdelijk. Als een dorpsbevolking eenige jaren ergens gevestigd was geweest, dan trok deze weer verder. Soms gedwongen door vijandelijkheden van andere stammen of zelfs andere dorpen, veelal ook, omdat men betere gronden voor bebouwing gevonden had. Dat dit regel was, kan echter moeilijk worden beweed.

De Bataks behooren niet tot de oorspronkelijke bevolking van Sumatra. Zéér vele eeuwen geleden, bij groote volksverschuivingen in Zuid-Azië, schijnen de Bataks uit Achter-Indië

De Bataks zijn verzet op hun schaakspel, een spel dat veel overeenkomst vertoont met het onze. Enkele Bataksche spelers hebben 't westersche schaakspel aangeleerd en zijn ook daarin matadoren.

naar Sumatra getrokken te zijn. Of ze dáár met het Hindoeïsme in aanraking gekomen zijn, dan wel of ze reeds op het vaste land van Azië onder invloed kwamen van geestes- en religieuze stroomingen uit Vóór-Indië, valt niet zeker vast te stellen. Vast staat, dat die invloed in de practijk van het Bataksche geestesleven niet veel beteekend heeft: de Batakkers bleven animistische heidenen.

Schrijver gelooft, dat voor een zéér vroegen invloed van Vóór-Indië en Perzië bewijzen zouden zijn aan te voeren, ja, hij heeft zelfs Babylonische voorstellingen meenen te ontdekken in de godsvorstellungen en het wereldbeeld der Bataks. Het in de Batak-landen zoo geliefde schaakspel zou ongetwijfeld op Perzische invloeden wijzen.

Doch het is beter, het gebied der hypothesen te verlaten en het Batak-volk te aanschouwen zooals het nu is. En dan zien we een gezond en krachtig volk, dat minder van allerlei ziekten en kwalen te lijden heeft dan vele andere Indische volken. De landstreek, waar de Bataks wonen, zijn de gezonde, gemiddeld 900 m hoge vlakten om het Tobameer,

Een Karo-Bataksche vrouw met haar padoeng padoeng (zilveren oorspiralen) en hoofddoek van achteren gezien.

waar malaria etc. niet voorkomen, althans in veel mindere mate dan in de laagvlakte. De bevolkingsdichtheid is er tamelijk groot en neemt, nu de voortdurende oorlogen tusschen de stammen beëindigd zijn, steeds meer toe. De lichamelijke welstand der Batakkers gaat gepaard met durf en ondernemingsgeest. Nog eens, dat alles houdt verband met de gewijzigde omstandigheden.

De vroegere onderlinge naijver, eeuwigdurende vee-ten, verbroekeling in ontelbare kleine gemeenschapjes voerden tot hopeloze verwarring, voortdurenden strijd, met den aankeve van dien als menschenroof en kannibalisme, slavernij, brandstichting, wraakneming, tot op de meest afschuwelijke wijze, voortdurende bestaansonzekerheid enz. Dáárvoor had de Batak zijn levenskracht en moed nodig, die hij nu kan besteden aan de bebouwing van zijn velden (al laat hij op dit punt veel aan zijn vrouw over), voor zijn handel of wat dan ook. Toch hebben juist de eeuwen van strijd den Batakker gemaakt tot den man, die hij is.

Die strijd leidde tot de ontwikkeling van menige ondeugd en karakterfout, maar was óók een leerschool, waarin goede dingen werden geleerd. Onafhankelijkheidszin, fierheid, gevatheid, diplomatieke begaafdheid, fijn rechtsgevoel zijn de deugden, die het bezit werden van het Bataksche volk. Een eigenaardigheid is, dat een Batakker verzot is op een rechtszaak, waarin hij zijn werkelijke of vermeende rechten kan verdedigen. Dan viert hij zijn „advocaaten-aanleg” hot. Goed z'n woord te kunnen doen, is in de oogen van den Batak een zéér loffelijke eigenschap en hij is nooit meer beschaamd, dan wanneer hij het „in 't spreken aflegt.” Hij — en ook de vrouwen kunnen er mee terecht — praat graag goed en veel! Van breedsprakigheid is de Batakker niet vrij te pleiten, maar hij oreert op een prettige en bloemrijke wijze, als het mogelijk is graag gedichtjes aanhalend. Maar — de Batak is méér dan een prater! Hij weet z'n handen te roeren, vooral in de technische vakken, munt uit in den handel en kan best leeren. Zijn geestelijke aanleg is goed, óók en vooral voor rekenen en wiskunde. Gedurende de laatste veertig jaar heeft de vaderlijke hand van het Nederlandsche gouvernement den Batak tegen zijn andere volksgeenooten beschermd en op die manier de gelegenheid gegeven voor zijn ontwikkeling en civilisatie. Het kan slechts worden toegejuicht, dat de Batak zich de gelegenheid tot geestelijke en zedelijke ontwikkeling heeft ten nutte gemaakt.

Een zéér geliefd spel bij de Bataks — wij schreven

Een dorpsstraat in een Batak-dorp. De mannen brengen hun tijd door met zich te vermaken of met nietsdoen, terwijl de vrouwen op het veld werken.

Badende karbowen (buffels) in de Bataklanden.

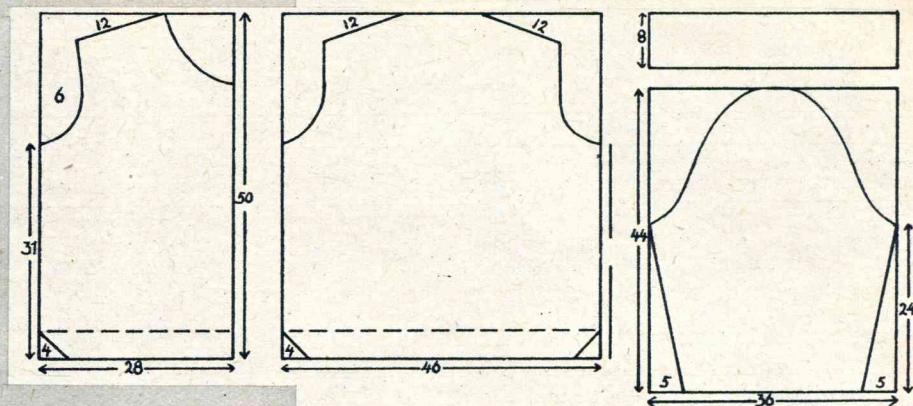
daarover reeds — is het schaakspel. Sommige Bataks leerden het westersche schaakspel: een van hen, Si Narsar, was een jaar of vijftien geleden de schaakkampioen van het oosten. Schrijver dezes — die een redelijke partij schaak speelt — heeft bij een simultaan-seance van Si Narsar leelijk klop gekregen. Toch beweerden de lieden uit Si Narsar's dorp, dat hij in z'n dorp nog lang de beste speler niet was! Hij had zich alleen maar vlug de regels van het westersche schaakspel eigen gemaakt!

v. d H.

Een invloedrijk hoofd op de Bataksche hoogvlakte.

(Foto's archief)

van de 6e, 12e, 18e en 24e naald 2 st. breien. Aan het einde van de 25e naald zetten we er 34 st. bij op (110 st.). Uit den eersten st. van de 32e, 42e, 52e, 62e en 72e naald breien we 2 st. (115 st.).

Aan het begin van de 112e, 122e, 132e, 142e en 152e naald breien we 2 st. te zamen.

Aan het begin van de 160e naald kanten we 34 st. af, terwijl we aan het einde van de 161e, 167e, 173e en 179e naald en aan het begin van de 164e, 170e, 176e en 182e naald 2 st. te zamen breien. Bij de 185e naald kanten we de overige 68 st. af.

Het rechtersvoorpand breien we tot en met de 73e naald hetzelfde als het rugpand.

Voor *den hals* kanten we aan het begin van de 74e naald 10 st. af, terwijl we tevens verder breien met de lichtblauwe wol en wel in tricotsteek, dus alle heengaande naalden r. en alle teruggaande naalden averecht.

Aan het begin van de 76e, 82e en 88e naald en aan het einde van de 79e en 85e naald breien we 2 st. te zamen.

Bij de 96e naald breien we de knoopsgaten in, door bij deze naald den 3en, 4en en 5en, 21en, 22en en 23en, 39en, 40en en 41en, 57en, 58en en 59en, 75en, 76en, 77en en 93en, 94en en 95en st. af te kanten. Bij de volgende naald zetten we er boven de afgekante st. steeds 3 nieuwe st. bij op.

Vanaf de 107e naald breien we de heengaande naalden av. en de teruggaande naalden recht, zoodat nu dus de av. kant boven komt; bij de 113e naald kanten we af. (Dit laatste gedeelte wordt later als zoom tegengenaaid).

Het linkersvoorpand breien we op dezelfde, doch tegengestelde wijze, alleen behoeven we er nu géén knoopsgaten in te breien.

De mouw.

We beginnen aan den onderkant, zetten met de bruine wol 65 st. op en breien hierboven 32 naalden in patroon; daarna breien we verder met de bruine wol.

33e naald: recht.

34e naald: recht.

35e naald: averecht.

Deze laatste 2 naalden herhalen we nu voortdurend; we breien dus in tricotsteek, terwijl de av. kant boven komt.

Uit den eersten en laatsten st. van de 36e en iedere volgende 5e naald (dus van de 41e, 46e, 51e naald enz.) breien we 2 st.; dit doen we het laatst bij de 91e naald.

Voor *den kop* kanten we aan het begin van de 97e, 98e, 99e en 100e naald 2 st. af en aan het begin van de 101e en alle volgende naalden 1 st. Tegelijkertijd meerderen we in het midden en wel bij de 101e en iedere volgende 6e naald; bij deze naalden breien we dan 2 st. uit den 28en, 36en, 44en en 52en st. Bij de 176e naald kanten we af.

Het kraagje.

Met de bruine wol zetten we 119 st. op en breien hierboven 30 naalden steeds afwisselend 1 r., 1 av. (r. boven r. en av. boven av.); daarna breien we nog 10 naalden recht (in ribbelpatroon dus), waarna we afkanten.

We persen de verschillende deelen luchtig onder een vochtigen doek op en naaien ze in elkaar. Langs de beide voorpanden naaien we het gedeelte voor den zoom terug. Langs den geheelen onderkant nemen we de st. op en breien hierboven met de bruine wol:

1e naald: recht.

De volgende 20 naalden breien we steeds afwisselend 1 r., 1 av. (r. boven r. en av. boven av.), waarna we afkanten.

Ten slotte festonneeren we de knoopsgaten en naaien hiertegenover de knopen aan.

EEN GESTREEPT JASJE VOOR DEN HERFST

VOOR ONGEVEER 92 CM BOVENWIJDTE

Het systeem van uithalen en opnieuw breien wordt op het moment door velen toegepast, maar dikwijls zitten we dan met de moeilijkheid, een aardig modelletje te vinden voor de door ons weer bruikbaar gemaakte wol. Wij hebben u daarom willen helpen en plaatsen deze week een aardig gestreept jasje, dat heel geschikt is voor de verwerking van meerdere kleurtjes.

Hoewel het jasje van de foto gebreid werd in twee tinten, namelijk donkerbruin met lichtblauw, kunnen we ook zonder bezwaar bij het streppatroon meer kleuren gebruiken; we moeten er dan echter wel op letten, dat deze onderling goed harmonieeren.

Benodigdheden: ong. 150 g bruine, en ong. 100 g lichtblauwe koordwol, 2 lange aluminium breinaalden met knop nr. 2½ en 6 bruine knopen.

Maten. Bovenwijdte ong. 92 cm; lengte ong. 50 cm; mouwlengte (aan den binnenkant gemeten) ong. 24 cm.

Het rugpand en de beide voorpanden breien we van zij- tot zijnaad. We zetten met de bruine wol 68 st. op en breien hierboven als volgt:

1e en 2e naald: recht.

3e, 5e, 7e, en 9e naald: averecht.

4e, 6e en 8e naald: recht.

Nu breien we verder met de blauwe wol.

10e, 12e, 14e, en 16e naald: averecht.

11e, 13e en 15e naald: recht.

Deze 16 naalden vormen het patroon en we herhalen ze dus voortdurend; we breien dus steeds 9 naalden met de bruine en 7 naalden met de blauwe wol.

Aan het einde van de 3e, 9e, 15e en 21e naald zetten we er 1 st. bij op, terwijl we uit den eersten st.

Een paar leuke sokjes voor baby

Van enkele restjes wol kunnen we voor onzen kleinen schat zoo'n paar gezellige sokjes maken.

Benodigdheden er voor zijn: een strengetje witte en een strengetje lichtblauwe koordwol, 2 lange aluminium breinaalden met knop nr. 2½ en twee kleine koordjes (of lintjes).

We zetten 60 st. op en breien hierboven 5 cm steeds afwisselend 1 r. verdr., 1 av. verdr. (r. boven r. en av. boven av.), waarna nog 4 naalden in tricotsteek (de heengaande naalden r. en de teruggaande naalden av.). Daarna rijgen we de eerste en laatste 18 st. op een hulpdraadje en breien verder boven de middelste 24 st., en wel 4 cm, in tricotsteek.

Dan nemen we de volgende st. op één naald: de eerste 18 st. van het hulpdraadje, de lussen van het stuk in tricotsteek gebreid, dan de 24 st. hiervan en de lussen van den anderen kant en ten slotte nog de laatste 18 st. van het hulpdraadje. Boven deze st. breien we verder in ribbelpatroon (alle naalden

recht) met de lichtblauwe wol, terwijl we bij de 2 eerste naalden op gelijke afstanden minderen, tot we nog 60 st. over hebben. Hebben we 12 ribbels gebreid, dan kanten we af en naaien het sokje in elkaar.

Nu zetten we met de blauwe wol 6 st. op, nemen daarna de 36 st. van het hulpdraadje nog eens op en zetten er dan nog eens 6 nieuwe st. bij op. Boven de 48 st., die we dan op de naald hebben, breien we 4 ribbels, waarna we afkanten. Het gedeelte boven den achterkant van het schoentje (dus boven de 36 st. van de hulpsnaal) naaien we met kleine, onzichtbare steekjes aan het schoentje vast.

Door de uiteinden van de beide bandjes trekken we een koordje of smal lintje, en sluiten hiermede het schoentje.

Langs den bovenkant haken we voor de afwerking een toer picootjes (dus * 1 vaste, 3 lossen en 1 vaste in de eerste van deze 3 lossen. Vanaf * steeds herhalen).

CORRESPONDENTIE

Mevr. H. L. te Sas van Gent. Wanneer men een te sterke oplossing van waterglas heeft, wil het wel eens voorkomen dat het bovenste laagje eieren gaat drijven.

De oplossing 1 deel waterglas op 7 deelen water was te sterk; deze moet zijn 1 deel waterglas op 9 deelen gekookt, afgekoeld water.

Verder raden wij u aan, de eieren eerst met witte vaseline in te wrijven. Ze mogen niet worden afgewassen en wanneer u eieren van de eerste soort koopt, is dit ook niet nodig, want deze moeten geheel zuiver worden geleverd.

Men zet de eieren om en om met de punt naar boven en naar beneden in een Keulschen pot of email emmer en giet er dan het waterglas op.

Dit wordt na verloop van tijd geleidelijk en omgeeft de eieren met een soort vlies, dat tegen bederf vrijwaart.

De pot of emmer met eieren wordt op een koele, droge plaats bewaard en wordt het liefst niet meer verplaatst.

Mevr. L. te K. - Vruchtenrijst bereidt men als volgt:

200 g rijst, 2½ dl water, ½ dl bes-

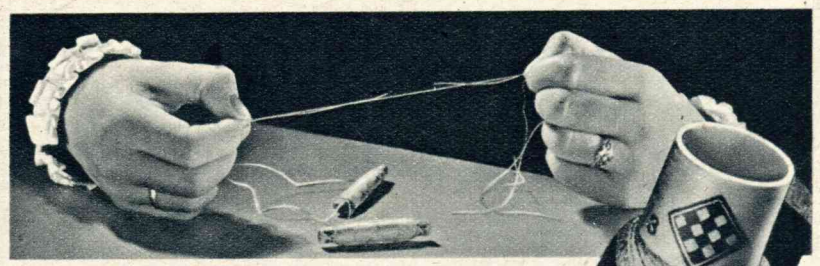
sensap, 100 g suiker, de geraspte schil van ½ citroen.

Wasch de rijst en zet ze op met water, het bessensap en de geraspte citroenschil. Kook de rijst gaar in ongeveer 3 kwartier. Roer er daarna de suiker door en laat de rijst nog even op een zacht vuur doorkoken. Doe het mengsel daarna in een met koud water omgespoelden puddingvorm. Laat den pudding koud worden, stort hem op een met koud water omgespoelden schotel en presenteer er desverkiezende een vanillesaus bij.

Gegratineerde aardappelkoekjes maakt u als volgt:

1½ kg aardappelen, 200 g geraspte kaas, zout, peper, een scheutje melk, 45 g boter, paneermeel.

Schil de aardappelen en kook ze gaar in water met zout. Giet het water er af, maak ze fijn en vermeng ze met zout, peper, een scheutje melk en een gedeelte van de boter. Strooi er de geraspte kaas door, maar bewaar er een klein gedeelte van. Vermeng dit met het paneermeel. Vorm van de purée koekjes en wentel deze door het paneermeel en de geraspte kaas. Bak de koekjes in de boter bruin.

De trekproef bewijst de kwaliteit van

Gütermann's Naaizijde

Menrekt een zijden draad en een andere tegelijkertijd steeds meer en meer uit, totdat ten slotte één draad breekt en dat is altijd „de andere“.

LET OP HET HANDELSMERK: HET SCHAAKBORD!

Een snoezig herfstkapsel voor U!

Nu is het tijd: Bij een nieuwe jurk een modern kapsel als kroon! En vergeet U vooral niet: "Mooi haar valt op!" De voorwaarde voor zulk een verrukkelijk kapsel is steeds de zeepvrije en niet-alkalische haarverzorging met "Zwartkop"

ZWARTKOP SHAMPODOR SHAMPODOR-BLOND

EEN VOLMAAKTE GELAATSTINT

Een gezonde huid heeft van nature een fraaie teint. Geen schoonheidsmiddel kan aan Uw gelaat die natuurlijke charme geven, welke het gevolg is van een volkomen gave huid. D.D.D. is een heldere vloeistof, die diep in de poriën doordringt, stof en vuil verwijdert en ziektekiemen doodt. Het versterkt en verfrist de huidweefsels.

D.D.D. is een reeds tal van jaren bekend geneesmiddel tegen Eczeem, Puistjes en andere huidaandoeningen. Het is een goedde gewoonte elken avond Uw huid te zuiveren met dit ontsmettende recept van Dr. D. Dennis, dat de huid verkwikt en de natuurlijke charme van Uw gelaat verhoogt. Flacons: 75 ct., f 1.50 en f 2.50, bij Apotheken.

D.D.D.
GENEESMIDDEL tegen HUIDAANDOENINGEN

VOOR SCHOOL- EN COLLEGE BANKEN

Meer dan ooit zal de schoolgarderobe van kleinere en grotere dochters thans een probleem vormen en vandaar dat een oude, afgedragen japon van moeder nog zoo'n kostelijk bezit kan zijn. De slechte stukken kunnen immers royaal wegvallen, terwijl, als er van een goede stof sprake is, een en ander ook gekeerd kan worden. En omdat de garneeringen nog geheel vrij zijn, kan zoo'n vermaakt exemplaar zelfs nog een origineel tintje krijgen. Jurken voor kleinere meisjes kunnen al heel gemakkelijk uit een oude japon gehaald worden; als er veel slechte stukken komen te vervallen, wordt het voor de opgeschoten bakvisch wel eens een heele puzzle.

Dat er met behulp van een vrije coupon van negentig centimeter echter nog wel iets te bereiken valt, bewijzen de twee laatste figuren van onze plaat, zij het dan ook dat de jongedame, die de donkere blouse met de losse zakken draagt, niet te groot en vooral ook niet te breed mag zijn. Overigens valt er met een korte mouw of desnoods een rugpand van dezelfde lichte stof als de rok ook nog wél een heel behoorlijk geheel samen te stellen. Kinderen dragen niet graag afdankertjes van ouderen en terecht, maar vast en zeker, dat geen enkel kind er bezwaar tegen zal maken om een van bijgaande vlotte modelletjes te dragen, óók al zijn ze geheel of gedeeltelijk afkomstig uit moeders kleerkast.

Uit ons Menu

GEVULDE TOMATEN

(4 PERSONEN)

4 tomaten, 2 eieren, wat oud brood, zout, peper, 'n scheutje bouillonaroma, wat fijngihakte peterselie, paneermeel, boter.

Wasch de tomaten, snijd er het kapje af en hol ze uit. Bestrooi ze van binnen met zout en peper. Kook de eieren hard, hak ze fijn en vermeng ze met het oude brood, dat in wat heet water geweekt en daarna stevig uitgedrukt is. Maak de massa op smaak met zout, peper en een scheutje bouillonaroma. Roer er de fijngihakte peterselie door. Vul met dit mengsel de tomaten. Strooi er wat paneermeel over en leg er een kluitje boter op. Zet de tomaten in een vuurvast schotel. Leg in den schotel hier en daar een kluitje boter, het vruchtvleesch uit de tomaten en wat water en laat de tomaten vervolgens in den oven gaar worden. Leg er voor het presenteren de kapjes weer op.

KAASBEIGNETS

(4 PERSONEN)

1/4 liter water, 25 gram boter, 100 gram bloem, zout, peper, 1 ei, 100 gram kaas. Breng het water met de boter en het zout aan de kook. Voeg er dan de bloem bij en roer de massa zolang, tot ze als een bal van de pan loslaat. Neem de pan van het vuur. Laat het mengsel gedeeltelijk afkoelen en roer er dan het ei door en de geraspte kaas. Voeg tevens wat peper aan het deeg toe. Maak het frituurvet heet, vorm met twee lepels kleine balletjes van het deeg en laat deze in het vet rijzen en bruin en gaar worden. Dien ze warm op in plaats van vleesch bij het middagmaal of als pikant hapje bij het brood.

GESTOOFDE BIETEN MET APPEL

(4 PERSONEN)

2 groote bieten, 4 appels, 25 gram boter, zout, kruidnagel, laurierblad, peperkorrel, 1 ui.

Wasch de bieten schoon, kook ze daarna in water met zout gedurende 1 tot 2 uur. Neem ze uit het kookwater en wrijf het vel er af. Snijd ze vervolgens in plakjes. Smelt de boter, voeg er de

Wat zullen wij eten?

Zondag:	Gevulde tomaten. Ribstuk. Spinazie. Aardappelen.
Maandag:	Koud vleesch. Gestoofde knolletjes. Aardappelen. Appelschoteltje.
Dinsdag:	Stevige groentesoep. Gebakken beschuit.
Woensdag:	Gehakt. Gestoofde bieten met appelen. Aardappelen. Griesmeelvla.
Donderdag:	Kop bouillon. Pikant poulet. Gesmoorde uien. Aardappelen.
Vrijdag:	Kaasbeignets. Sla van roodekool. Aardappelen. Haveremoutpap.
Zaterdag:	Gebakken spek. Andijvie. Aardappelen. Fruit.

kruiden en de in stukjes gesneden appels bij, roer de bieten er door en smoor alles tot de appels gaar zijn en tot moes gewreven kunnen worden. Verwijder voor het opdienen de verschillende kruiden.

SLA VAN ROODEKOOL

(4 PERSONEN)

1 kleine roodekool, 2 zure appels, slaolie, azijn, 1 uitje, zout, peper. Verwijder de buitenste bladeren van de kool, snijd haar doormidden en schaaft ze daarna zeer fijn. Rasp de appels en snipper het uitje. Vermeng de olie met den azijn, het zout en de peper, voeg er de geraspte appels en het uitje bij en laat het sausje een tijdje staan tot de smaken goed zijn doorgetrokken. Schep er dan de roodekool door en doe het gerecht over in een glazen schaal of slabak.

APPELSCHOTELTJE

(4 PERSONEN)

4 appels, jam, eiwit, suiker. Boor en schil de appels. Zet ze in een vuurvast schoteltje met een bodempje water. Vul de openingen met jam. Zet de appels in den oven en laat ze bijna gaar worden. Klop het eiwit stijf met suiker, leg op iederen appel een gedeelte van het eiwit en laat dit in den oven lichtbruin en gaar worden. Presenteer 't schoteltje direct uit den oven, om zakken van het eiwit te voorkomen.

CORRESPONDENTIE

Mevr. R.-B. te Den Haag. Gebruik voor het drogen van appels en peren rijpe vruchten. Schil deze en verwijder van de appels (dus niet van de peren) stelen en klokhuizen. Snijd de vruchten in vierde-partjes en laat ze, het liefst boven op een bakkersoven of anders in een lauwen oven van een fornuis, langzaam drogen.

Bewaar ze daarna in goed gesloten trommels of, wanneer ze zeer geruimen tijd bewaard moeten worden, in kistjes.

Pruimen droogt men door ze uitgespreid op een bakblik te leggen en dit in een zeer lauwen oven of boven op een bakkersoven te plaatsen. Iederen dag moeten de vruchten gekeerd worden.

Mevr. W. J. te Maastricht. Restjes zeep kunt u in een doekje binden en nog gebruiken bij een fonteyntje. Een dun stukje toiletzeep kunt u stevig op het nieuwe stuk drukken. De zeep wordt dan geheel opgebruikt. Kleine stukjes huishoudzeep kunt u in een zeepklopper doen.

Mevr. v.d. B. te Rotterdam. Huzarensla bereid u op de volgende wijze:

250 g koud vleesch, 1 zure appel, 1 hardgekookt ei, 6 à 8 gekookte aardappelen, 1 kleine gekookte biet, 1 kropje sla, uitjes, augurkjes, mayonaisse, azijn en slaolie, peper en zout, desverkiezende 1 à 2 tomaten. Hak het vleesch in kleine stukjes, snipper den appel, maak het ei en de gekookte aardappelen fijn en hak ook de uitjes en augurkjes fijn. Vermeng alle genoemde ingrediënten met elkaar en roer er zooveel azijn en olie of mayonaisse doorheen tot een samenhangende massa verkregen is. Maak het mengsel op smaak met peper en zout. Leg de sla in den vorm van een ovaal pudding op een schotel, die met blaadjes sla is bedekt, strijk er wat mayonaisse over uit en garneer de sla met wat achtergehouden uitjes, augurkjes, tomaat, enz.

Mevr. J. v. d. B. te Rotterdam. Aangezien wij geen enkele instantie kennen, die over de door u gewenschte officiële gegevens beschikt, zien wij geen kans u van dienst te zijn. De inlichtingen, die u verschaffen kunt, zijn overigens wel zeer vaag.

Schijn en werkelijkheid

Solidox doet meer dan de tanden blank en wit maken - het voorkomt tandsteen!

Als Uw tanden van voren schitterend wit zijn, maar aan de achterzijde aangetast door tandsteen, moeten er maatregelen genomen worden om dit euvel te bestrijden.

Beschouw tandsteen als „staatsvijand no. 1” en poets Uw tanden geregeld tweemaal per dag met Solidox! Deze bijzondere, nieuwe tandpasta van Nederlands fabriek doet meer dan Uw tanden blinkend wit maken. Zij voorkomt en verwijderd tandsteen. Haar werking is zo veilig en zacht, dat het tere tandglazuur niet

in het minst wordt aangetast. Solidox is de volstrekt enige tandpasta, die Sulforicinoleaat (Ned. Octr. 19178) bevat, het preparaat, waarvan wetenschappelijk is bewezen, dat het een beslist afdoend middel is tegen het zo gevaarlijke tandsteen. Begin vandaag nog met de veilige Solidox-behandeling. Poets Uw tanden 's morgens en 's avonds met Solidox en onderwerp ze minstens tweemaal per jaar aan een tandheelkundig onderzoek. Dan paskan U er zeker van zijn, dat het gezonde aanzien van Uw tanden geen schijn is, maar werkelijkheid!

SOLIDOX

TEGEN TANDSTEEN

Alleen Solidox bevat Sulforicinoleaat, het bijzondere preparaat, dat tandsteen verwijderd, de oorzaak van verschillende tandziekten.

**Als U
den
hoofdonderwijzer
om
raad
zou vragen...**

„Vrije tijd benutten? Bravo!”, zou hij zeggen. „Op slechte tijden volgen goede tijden. Zorg dan, dat gij gereed zijt om Uw kansen te grijpen. Bedenk:

*degene, die niets kan, niets weet,
blijft kansloos.*

Steeds vallen de goede plaatsen ten deel aan de mensen met degelijke, grondige vakkennis en met een flinke dosis algemene ontwikkeling. Gebruik daarom de lange winteravonden voor het volgen van een A.S.S.O.-cursus. Dank zij deze doelmatige, schriftelijke cursussen kan ieder de nodige bekwaamheid verwerven om vooruit te komen in de wereld.”

Vat moed en zet U aan den arbeid!

Inderdaad! Nog steeds is kennis macht. De A.S.S.O. geeft cursussen voor ieder, die de lagere school heeft bezocht en voor gevorderden. Voor dames en heren, voor gehuwden en ongetrouwden, voor jong en oud. Het maandelijks lesgeld is laag. Alle boeken, atlanten, tekenbenodigdheden, enz., geheel gratis! Na goede afloop diploma en hulp bij sollicitatie.

Lees onderstaande cursusopgave met aandacht. Vraag ons per bon, in gesloten enveloppe, gefrankeerd met 7½ cent of per brief het prospectus van de cursus, waarvan U wel iets meer wilt weten. Wij zenden U kosteloos alle inlichtingen en tevens de dankbetuigingen van vele geslaagden en aangestelden. Richt voor 7½ cent een brief aan de A.S.S.O. en doe het dadelijk — het kan voor Uw toekomst van grote waarde zijn.

A-cursussen:

Voor heren: middenstandsdiploma, politiediploma, marechaussee, leerling-verpleger, besteller, hulpkeurmeester (voor slagers), manufacturenbrevet, kruideniersdiploma, warenkennis, etaleur, reiziger, administrateur, notarisklerk, makelaar-taxateur, effectenvak, inspecteur verzekeringsmij., directeur van een woning- en assurantiebureau.

Voor dames: middenstandsdiploma, leerling-verpleegster, manufacturenbrevet, kruideniersdiploma, warenkennis, etaleuse, cassière, reiziger, privé-secretaresse, kinderverzorgster, kinderjuffrouw, assistente bij een dokter of tandarts, fröbelonderwijzeres, fröbelen.

LEER DIT
VOOR UW
KINDEREN!

B-cursussen:

Voor dames en heren: ALGEMENE ONTWIKKELING (ZEER UITGEBREIDE CURSUS VOOR IEDEREEN), praktijkdiploma boekhouden (dubbelboekhouden), handelskennis, handelsrecht, statistiek, handelsrekenen, boekhouddiploma's „Mercu-

rius” en „Vereniging van Leraren”, landbouwboekhouden, landbouwkundig bedrijfsleider/zetboer, Nederlandse taal, Frans, Duits, Engels, Nederlandse, Franse, Duitse en Engelse handelscorrespondentie, typen, stenografie (systeem

„Groote”), spreken in het openbaar, rekenen, meetkunde, algebra, wiskunde, belastingconsulent, handschriftverbetering, beschavingsleer (goede omgangsvormen), E.H.B.O.

C-cursussen:

auto-monteur, auto-techniek, garagehouder-vestigingswet, motor- en rijwielhersteller, auto-expert, (voor verzekeringsinspecteur en taxateur), theorie rijbewijs, auto-dieselmonteur, electriciën, electrotechniek, diploma sterkstroommonteur V.E.V., diploma zwakstroommonteur V.E.V., radiomonteur, radio-techniek, radiocentrale-monteur, lasser, lastechniek, machinist voor stoombedrijf, voor motorbedrijf, voor electrisch bedrijf, voor officiële diploma's land-, scheeps- en zuivelmachinist, koeltechniek, vliegtuigmonteur, vliegtuigtechniek, verwarmingsmonteur, verwarmingsinstallateur, metaalbewerking (smid-, machine-, constructiebankwerker, enz.), machinemonteur-fabrieksmonteur, loodgieter, erkend gasfitter, erkend waterfitter, V.V.A.-diploma's gezet en meester voor timmeren, voor metselen, voor lood- en zinkwerken, voor smid-bankwerken, voor machinebankwerken, voor automonteur, electrotechnisch-tekenen, machine-tekenen, bouwkundig-tekenen, meubel-tekenen, scheepsbouw-k-tekenen.

mode-tekenen,
reclame-tekenen
en ontwerpen,

OOK
VOOR
DAMES!

adspirant bouwkundig opzichter, bouwkundig opzichter, betonbouw, wegenbouw, filmopérateur, bedrijfsleider-werkmeester, gezet en meester-kleermaker, enz.

ASSO

INSTITUUT VOOR
SCHRIFTELIJK ONDERWIJS

Dir. J. v. d. Bij - Hoofdonderwijzer

NIEUWE PLEIN 31, BIJ HET STATION, ARNHEM.

BON

Ik verzoek, zonder enige verplichting, gratis inlichtingen omtrent de cursus voor :

Naam

Straat No.

Woonplaats Leeftijd jaar